LIETUVA

Nr. 8 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 24 Wasario (February) 1899 m. — Metas VII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Friday

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis Laikrasztis

"LIETUVA"

Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Kasztuoja ant metų:
AMERIKOJE..... $2.00
Į UŽMARE..... $3.00

"Lietuvos" spaustuvė spausdina wisokes Knigas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai. Darba atlieka gražiai, greitai ir pigiai.

Užsiraszant "Lietuvą" ir prisiunczjant pinigus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik uždeti szitoki adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Politiszkos žinios.

—o—

Prancuzija.

Swarbiausias paskutinių dienų politiszkas atsitikimas — yra tai netikėta mirtis Prancuzijos prezidento, Felikso Faure. Numirė jis nuo apopleksijos; bonapartistų wienok iszeinanti užrubežiuose laikraszcziai buwo pagarsinę, kad Faure pats nusižudė. Tam paskalui Prancuzijoj nieks netiki. Faure buwo dar nesenas žmogus, gimęs jis 1841 m. Wisi krasztai, neiszskiriant Amerikos, atsiuntė telegramus iszreikszdami sawo sanjausmą Prancuzijai, szirdingiausi telegramai, ir tai pirmutiniaia, tėjo nuo maskoliszko caro ir nuo Wokietijos ciecoriaus. Wokietijos parlamentas nusiuntė nuo sawęs telegramą su iszreiszkimu prancuzams sawo sanjausmo, ciecorius gi, sugrįžęs į Berlyną, newažiawo į sawo rumą, bet nusidawė tiesiog į prancuziszką ambasadą, dar kartą žodžiais iszreiszkė sawo sanjasmą wisai prancuzų tautai. Wisi wokiszki laikraszcziai su mažais iszėmimais patalpino teiposgi sanjaucziancziusz sawo kaimynams straipsnius. Tas žinoma, dar labiaus prisideda prie susiartinimo prancuzų su wokiecziais, nors jau pirmiaus prancuzai parodė norą tokio susiartinimo, nesikentimas terp kaimynų iszdilo jau pirmiaus.

Atsibuwo Wersaliuje rinkimai naujo prezidento. Kandidatai buwo du: Loubet, buwęs ministerių pirmsėdžiu, bet pasitraukęs nuo wietos todėl, kad ir keli ministeriai pasirodė ėmę dalywumą Panamos prigawystėse ir Meline, buwęs dar neseniai ministerių pirmsėdžiu. Beweik dwigubu daugumu balsų Loubet tapo iszrinktas. Rods didedelių maisztų ant Paryžiaus ulyczių grįžtant Loubetui į Paryžių nebuwo, minios sweikino jį szirdingai, jo prieszinįkai pradėjo rinktiesi tik wėliaus. Ant rytojaus užgimė, tulose wietose susimuszimai ant ulyczių terp policijos ir demonstrantų naujai iszrinkto prezidento prieszų, kurie eidami pulku, koliojo naują prezidentą liepdami jam atsisakyti nuo prezidentystos. Susimuszimuose kelios deszimtys žmonių likosi sužeistų. Angliszki laikraszcziai nelabai tiki, kad naujai iszrinktas prezidentas galėtų pasilikti ant urėdo, pranaszauja, kad arba jis pats pasitrauks, arba bus rewoliucijos numestas. Loubet mat pritaria atnaujinimui Dreyfuso prowos, todėl jo teip nekenczia Drummondo partija ir kiti neužkenczianti žydų. Katra pusė paims wirszų, dabar isztikro negalima įspėti. Kitų krasztų laikraszcziai pasirodo gana prilankiais naujam prezidetui.

Amerika.

Karė ant Filipinų salų traukiasi toliaus. Amerikonai nuo Manillės ne tik neprisigriebė giliaus nuo kranto, bet sugrįžo pats arcziaus miesto. Filipiniecziai, nužudę muszuose daug žmonių, įgawo daugiaus proto: dabar jie saugojasi stoti į didesnius muszius ypacz ten, kur juos gali pasiekti szuwiai amerikoniszkos laiwynės, bet stengiasi netikėtais isz krumų užpuolimais alsinti amerikonus. Taigi dabar griebiasi to paties budo wedimo karės, kokio pirmiaus prisilaikė priesz iszpanijonus. Manillės komendantas nekartą jau garsino, buk gywenanti miesto cziabuwiai buwo pasirengę pakelti maisztą mieste ir jį iszdeginti, iszpjauti amerikonus, jeigu tas pasiseks. Surado keliose wietose ginklų sukrowimą. Ar tos jo garsinimos žinios yra teisingos, ar wien pasigyrimu, sunku žinoti. Prasidėjus karei walgio produktai Manillėj neiszpasakytai pabrango, kadangi isz widurių salos atweżti ką nors į miestą maisztinįkai nedaleidžia. Todėl amerikonai ant maisto kareiwiams turi pirkti wiską arba kaimyniszkose europeiszkose waldybose, arba gabenti net isz Amerikos. Amerikonai dabar turi ant Filipinų tris portinius miestus: Manillę, Cavitą ir Iloilo, bet yra dar gana nors mažesnių portų filipinieczių rankose, kur prekėjai jiems atgabena reikalingus ginklus ir amuniciją. Apart to, filipiniecziai turi dabar 5 laiwus, kurie tapo amerikonų nuo iszpanijonų pawerżti, laike karės buwo priskirti prie amerikoniszkos laiwynės, paskui gi tapo filipinieczams padowanoti. Isz tos dowanos dabar mat jie pasinaudoja wartodami laiwus ant gabenimo ginklų priesz amerikonus. Kad amerikonai gali filipinieczius suwaldyti, apie tai nieks neabejoja, kadangi jiems netruksta nė žmonių, nė pinigų, tikt ant to reikia siųsti daug kareiwių, kurių daugumas numirs ant nesweiko oro, o pergalėjus su didelėms aukoms ginancziusz sawo liuosybę filipinieczius, pasirodys, kad wiskas nebuwo wertas tų aukų, kokias ant suwaldymo salų reikėjo padėti, kad tos aukos padėtos ant pakėlimo garbės kelių amerikoniszkų politikierių o ne ant tautos labo. Tą mato jau ir sziądien iszmintingesni amerikonų dalis, todėl ji pradeda priesztarauti platinimui kolonijų kitose žemės dalyse. Kadangi karė reikalaus wis daugiaus aukų, priesztaraujancziųs atsiras dar daugiaus ir ant galo, nenorėdami sawo įtekmę žudyti ir garbės jieszkanti politikieriai priesz tautos norą turės nusilenkti.

Maskolija.

Wiltys, kokias prispausti Maskolijoj gaiwalai gėlėjo remti ant dabartinio caro, nyksta wiena po kitai. Dabar jau beweik wisi mato, kad ant caro Mikalojaus apsiriko, kas nuo jo ko gero laukė. Juo ilgiaus waldo jis Maskoliją, juo aiszkiaus parodo, kad jis nė sawo nuomonių, nė norų neturi. Pirmiausiai ant Mikalojaus apsiriko lenkai; mes rods nė jokių wilczių ant jo nedėjome, netikėjome, idant sunus fanatiko Aleksandro III galėtų buti liberaliszku, todėl mums neatsėjo apsirikti. Isz tikro caras Mikalojus yra toks jau fanatikas, koks buwo jo tėwas, jeigu dar ne didesnis: ką Aleksandras III nespėjo isznaikinti isz paliktos kokiame nors Masko'ijos kraszte didesnės liuosybės, ant to atkreipė sawo akį už liberaliszką laikomas Mikalojus II. Priesz jį buwę carai, užimdami sostą, sudėdami prisiegą, žadėjo užlaikyti Finlandijos konstituciją, taigi tai ėsancziai po Maskolljos waldžia kunigaikszstytei pripažino tiesą rėdytiesi sawiszkai pagal gywentojų norą—Mikalojus gi griebiasi jau Finlandijos liuosybės, kadangi Maskolijoj jos jau niekur neliko, kitur mat jau wisi gaiwalai teip supanczioti, kad labiaus panczioti negalima. Pirmiausiai tapo Finlandijos senatui paduotas užmanymas panaikinti atskyrą Finlandijos kariauną, ant toliaus finlandiecziai turės tarnauti maskoliszkuose regimentuose teip kaip lenkai arba lietuwiai. Rods Helsingforso senatas to caro prisakymo dar neužgyrė, bet nors ir jį atmestų, caras panaikys atskirą Finlandijos kariauną. Tuom dar nepasiganėdina caras Mikalojus: toliaus rengia Finlandijoj tokią jau cenzurą laikraszczians ir knigoms, kokia yra kituose Maskolijos krasztuose. Mat Mikalojus kaip galėdamas, kaip tikt jo menkas protas iszmano, laužo sawo tėwų ir sawo paties duotus finlandiecziams pažadėjimus. Ir tai toks sziurksztus, neteisingas, netikęs waldonas sawo wieszpatystėj drysta apreikszti sawę sandaros nesziotojumi. Jis ir wisas jo waldymo budas yra paremtas ant plėszikų doros: to newerżia, to neatima, ko atimti negalima.

Pawerżtose neseniai nuo Chinų maskoliszkose waldybose Talienswan, minios chinieczių užpuolė ant maskolių. Muszyje net keli szimtai chinieczių tapo užmusztų; kiek užmuszė maskolių, to nežinia.

Caras isz sawo kiszeniaus paskyrė wieną milijoną rublių ant suszelpimo baduojancziųs Maskolijos gywentojų. Menkas tai atlyginimas, kadangi nelaimės Maskoliją kankinancziosdaugume paeina nuo netikusio waldymo budo, jas gimdo netikumus caro waldžios.

Anglija.

Pereitame "Lietuvos" numeryje mes praneszėme, kad waldonas Oman kraszto, Arabijos pakrantėse, parsamdė Prancuzijai kracztą pakranczių, kur prancuzai rengia twirtynę ir staciją sawo laiwynei. Priesz užėmimą to kraszto Anglija tiesiog neprotestawo, tikt kad Oman waldonas gauna nuo Anglijos metinę algą po 8000 swarų sterlingų, tai jį pagązdino, kad daugiaus algos nemokės, jeigu nepanaikys su Prancuzija padarytos sutarties. Kadangi tasai to nepabugo, anglijonai atsiuntė tris kariszkus laiwus ir žadėjo bambarduoti Maskatą, jeigu neatims prancuzams duotų koncesijų. Žinoma, to pabugo Omano waldonas ir atėmė pirma prancuzams duotas koncesijas. Prancuziszkas konsulius pakėlė pretestą priesz tokį anglijonų pasielgimą.

Tuom tarpu Anglija paliowė erzinusi prancuzus, matomai persitikrino, kad prancuzai ne teip silpni, kaip isz pradžių tikėjo, rewoliucija Prancuzijoj ir nekyla, wienos gi Anglijos pajiegos per menkos ant karės su Prancuzija, ypacz kad toje sugabeno į sawo wertesnes kolonijas užtektinai žemės kariaunos ant atmuszimo keno nors užpuolimo. Angliszki laikraszcziai wisaip stengėsi pasėti didesnius nesutikimus terp Prancuzijos ir Wokietijos, bet tas jiems nepasisekė, tie erzinanti tai Wokietiją, tai Prancuziją angliszkų laikraszczių straipsniai dar labiaus suartino tuos Europos kietžemio krasztus. Taigi Anglija ant galo pamatė, kad ji ne ras padėtojų, jeigu pradėtų karę su Prancuzija, o kad jos wienos pajiegos nedidelės, prancuziszka laiwynė ne teip silpna, o sudrutintuose portuose jos negali pasiekti anglijonai, todėl ant galo ir Anglijai atsėjo liautiesi erzinimo prancuzų, turėjo priesz juos nusilenkti. Pirmiausiai nusilenkė ji priesz prancuzus pripažindama jiems, už pasitraukimą isz Faszodos, palį apskriczio Mėlynojo Niliaus, pasilieka saw wien tarpą terp waldybų Kongo wieszpatystės ir prancuziszkų ir wokiszkų waldybų ant rytinių Afrikos pakranczių, kad galėtų nuwesti linija geležinkelio isz sawo Pietinės Afrikos waldybų į Egiptą. Didesnį nuolankumą dabar rodo Anglija Prancuzijai ir kituose klausymuose, kaip antai kaslink platinimo prancuziszkų waldybų wakarinėj Afrikoj, teiposgi kaslink Sijamo, kurį prancuzai nori paimti ir pawersti į sawo waldybą. Tuom tarpu mat nesutikimai terp Anglijos ir Prancuzijos nyksta, bet ar ant ilgo—įspėti negalima. Jeigu dėl naujai iszrinkto Prancuzijos prezidento užgimtų rewoliucija, Anglija, žinoma, isz naminės karės Prancuzijoj bandytų pasinaudoti.

Widurini Afrika.

Maisztai negrų Kongo wieszpatystėj pasibaigė, bent teip pranesza belgiszkas randas. Pasikėlę negrai tapę suwaldyti. Kadangi wienok Kongo yra didelis krasztas su 20 milijonų gywentojų, o Belgija, kuriai jis priguli, yra maža wieszpatystė wos su 6 milijonais gywentojų, tai ji neįstengia palaikyti tos waldybos, suwaldymas nuolatinių maisztų reikalauja daug aukų, isz kolonijos mažai yra naudos, tai Belgija Kongo nori suwisu parduoti. Pirmutinystą prie pirkimo, pagal seniai padarytą sutartį, turi Prancuzija. Todėl jai dabar ir pasiulė pirkti Belgijos randas. Nėra abejonės, kad Prancuzija tos progos nepaleis, bet isz pasiulimo pasinaudos, tikt žinoma, norėtų pirkti kuopigiausiai. Krasztas tai didelis, didesnis už wisą Prancuziją, o susiduria nuo sziaurių su kitomis Prancuzijos waldybomis, į kietžemio gi widurius pasiekia Niliaus isztakų. Anglijai labiausiai tas nepatiks, jeigu Kongo krasztas pateks Prancuzijai, kadangi isz jo prancuzai prie kiekwienos progos galės perkirsti angliszkas waldybas rytinės Afrikos, atskirti Egiptą nuo kitų angliszkų waldybų. Nuo czia, nuwedus per Afrikos widurius geležinkelį, nesunku butų prancuzams iszkrapsztyti anglijonus isz Egipto.

Isz Lietuwos.

—o—

Nuneszė daug medžių.

13 d. Sausio nuplaukė lytis ant Dauguwos, nuo to pasikėlę wandens ne mažai pridirbo blėdies. Po Dinaburgu wanduo iszardė trotinįkų prieplauką, iszardė trotus ir nuneszė daug medžių. Rygoj lytys teiposgi ne mažai pridirbo blėdies

Twanas Klaipėdoj.

Prusų pajuriuose, apie Klaipėdą oras sziltas, per tris paskutines sanwaites be paliowos lijo. Nuo to užtwino Kurszės jurių užuolanka ir pasikėlę wandens užliejo pakrantes teip toli, kad galo wandens nematyt. Wien mieste Klaipėdoj blėdį twano padarytą skaito ant kelių deszimczių tukstancziųs markių.

Isz Sumeliszkių, Trakų pawieczio.

Keliai pas mus netikę, žmonės skundžiasi, kad ne gali iszwažiuoti nė parsiwežti malkų isz girių, nė wažiuoti ant uždarbių prie wežimo medžių į paupius. Trakų pawietyj apsireiszkė ligos, ypacz waikų daug mirszta. Suaugę teiposgi labai serga kokia szituose krasztuose nepažįstama liga.

Atlyginimas už nekaltą pasodinimą į kalinį.

Ant padawadyjimo Prusų tiesdarystos ministerijos tapo iszmokėta darbinįkui Staszaicziui iszObszrutų, Prusų Lietuwoj, 500 markių už nekaltą pasodinimą ir laikymą kalinyj. Prusuose iki sziol buwo teip kaip ir Maskolijoj, nors wisą amžį iszlaikytų ne kaltai kalinyj, nieks ne turėjo tiesos užtai reikalauti nuo rando kokio nors atlyginimo. Dabar mat ir czia yra jau kitaip.

Panaikinimas serwitutų.

Naujai užmanytos tiesos apie panaikinimą serwitutų Maskolijoj bus perkratinėjamos ant pawasarinės sesijos wieszpatystės rodos. Lietuwos naujos tiesos neužgriebs, czia pasilieka tiesos, kokios kaslink serwitutų tapo iszduotos 26 d. Kowo 1869 m. Kaip pirma, teip ir dabar ant panaikinimo serwitutų Lietuwoj reikia sutarimo abiejų pusių, taigi dwarponio ir ukinįkų ant reikalawimo wienos tikt pusės tas ne bus daroma.

Pasikorė ant trepų barijeros.

Wilniuje, hotelyj Hano pasikorė 17 metų Konstantinas Zacharewyczius, tarnaujantis hotelyj už klapcziuką. Rado jį iszpuolusį isz kilpos ir nupuolusį ant trepų nuo antrų lubų. Paszaukė tuojaus daktarą, bet ir tas nieko ne galėjo padaryti, kadangi Zacharewyczius buwo jau ne gywas; gal but, kad jis puldamas užsimuszė. Zacharewyczius paėjo isz Swiro walszcziaus, Szwentėnų pawieczio, Wilniaus gub.

Džiowa terp gywulių.

Lietuwoj ir Latwijoj smarkiai terp naminių galwijų iszsiplatino džiowa, nuo pieno gi džiowa serganczių karwių liga užsikreczia ir žmonės. Randas iki sziol nesirupina apie apstabdymą ligos terp gywulių, palikdamas tą darbą žmonėms. Latwijos ekonomiszka draugystė nusprendė sutwerti tam tikrą komisiją ant sujieszkojimo atsakanczių kelių ant apstabdymo džiowos terp gywulių, kuri kenkia ne wien gywulių augintojams, bet ir žmonėms. Lietuwoj, žinoma, nėra kam apie tai rupintiesi.

Aresztantų maistas.

Maskoliszkas randas užtwirtino jau kalinių nžweizdų reikalawimus pinigų ant maisto kaliniuose pasodytiems. Pagal ministerijos užtwirtintą tabelę, Wilniaus gubernijoj, pawieczuose: Wilniaus, Trakų, Wileikos, Disnos, Lydos, Aszmenių ir Szwentenų ant maisto sėdintiems kaliniuose paskirta tik po 6 kap. ant dienos. Rods gal turint už tiek maisto galima badu nenumirti, bet nieks nepasakys, kad to galėtų užtekti suaugusiam žmogui. Reikia czia kalinius pusbadžiai laikyti, kadangi ant pasotinimo per mažai paskirta pinigų.

Netikros popierinės rublinės.

Maskoliszkas randas persergsti žmonis priesz netikras popierines rublines padirbtas pagal formą 1887 m. Tos popierinės rublinės teip gerai piktadarių padirbtos, kad neįpratusiam beweik negalima jas nuo tikrų atskirti. Ant apsisaugojimo geriausiai dabar wisai neimti popierinių rublinių, kas gi tokias dar turi, geriausiai padarys, jeigu jas wieszpatystės kasose apkeis ant kitokių pinigų. Nuo Wasariaus mėnesio 1898 m. popierinių rublinių kasos jau terp žmonių ne leidžia; su ateinancziais metais jos žudo wisai sawo wertę.

Wilniaus darbo ir prieglaudos namai.

Prie Wilniaus Darbo ir Prieglaudos namų tapo parengtas kantoras parupinantis wietas tarnams ir darbinįkams. Reikalautis tarno arba tarnaitės isz sawo pusės turės užmokėti kantore po 50 kap.; tiek jau turi mokėti ir jieszkantis wietos tarnas. Neturinti darbo gali ateiti ant darbo į Prieglaudos namus, tik matyt, kad namų užweizda skriaudžia beturczius. Czia dirbanti gauna už wisos dienos darbą tik 15 kap., isz kurių dar nutraukia 10 kap. už pietus ir wakarienę, dirbusiam gi per isztisą dieną patenka tikt 5 kap. Teip menkai už darbą ne moka niekur nė žydai darbdawiai.

Apwogė sawo waiszintoją.

Pas gywenantį Wilniuje darbinįką, Juoza Subaczą, į jo gywenimą, Iwanowskio namuose ant Kalwarijos ulyczios, užėjo į sweczius 12 metų sunus jo draugo, Fel. Petrusewyczius. Laike waiszinimo waikas pasinaudojo, kada jį waiszintojas ant tulo laiko paliko wieną: atidarė jis neužrakintą szėpą ir isz jos iszėmė masznelę su 46 rubliais pinigų ir su jais pabėgo. Petrusewyczių wienok ant rytojaus suėmė policijos oficieras Jakaitis, kuriam waikas prie wagystos prisipažino, parodė i wietą, kurioj pakawojo pawogtą masznelę, kur ją ir rado, bet pinigų buwo jau tik 41 rubl., kitus spėjo iszleisti, likusius gi pakawojo akmenų kruwoj ant Sergiejaus ulyczios.

Suėmė wagilkas.

Wilniuje, namuose Smazenewyczius gywenanti lokatoriai pradėjo skystiesi, kad juos kas apwagia ir tai teip szwelniai, kad ne galima žinoti, nė kada tas atsitinka, nė kas yra wagiliai. 29 d. Sausio gywenancziam tuose namuose Stanskiui pawogė wisokių daiktų už 34 rubl., o Kapeliusznikui už 96 rubl. Policijos oficieras Stefanowicz susekė, kad wagystą papildė Kapeliuszniko tarnaitė, Ona Daniulewyczіutė ir jos sesuo ir dar tulos ypatos susijungusios į wagilkų draugystę. Abidwi Daniulewyczіutės tapo suaresztuotos jau ne mieste, bet Wilniaus pawietyj, kur buwo pasislėpusios. Pas jas rado wisus Smazenewyczius namuose pawogtus daiktus.

Jawų prekės.

Pereitą sanwaitę už letuwiszkus jawus mokėjo Wilniuje: už pudą rugių 78 kap., awižų 73—77 kap., miežių 76—77 kap., grikų 72 kap., žirnių 65—70 kap., pupų 70—90 kap., ruginių miltų 86—87 kap., pikliawotų 110—115 kap., swiesto ne sudyto 15 rubl. 50 kap.—16 rub., sudyto 13 rubl. 50 kap.—14 rubl. 25 kap., szieno 29—31 kap., sziaudų 19—21 kap.

Liepojuj: rugiai 80—85 kap. Kwieczіai 110—115 kap. Awižos paprastos 73—75 kap., geros 71—80 kap., geriausios 81—85 k. Miežiai paprasti 67—70 kap., geriausi 71—74 kap. Grikai 85—88 kap. Žirniai paprasti 76—80 kap., geriausi 81—88 kap. Wikiai 50—60 kap., geriausi 61—70 kap. Linų sėmens 130—133 kap. Kanapių sėmens 160—161 kap. Kwietinės klynės smulkios 56 kap., widutinės 57—59 kap., stambios 60—63 kap., stambiausios 64—65 kap.

Isz Transvaaliaus, Pietinėj Afrikoj.

Johanisburge lietuwiai labai silpnai stowi, nors jų gana daug yra. Wieni tarnauja pas žydus, kiti dirba ant geležinkelio, bet ir czia uždarbis mažas, uždirba wos 6 szilingus ant dienos, turi darbą wos ant 6 sanwaiczių, nes priima wis naujus. Czia mat yra labai daug žmonių ne turinczių darbo. Lietuwių biznierių czia beweik nėra — keli turi parengę kaframs walginyczias, bet ir tiems ne geriausiai sekasi. Mergaiczių lietuwių yra 7, 2 isz jų apsiwedė, bet palikusios czia sawo wyrus, paczios sugrįžo į Lietuwą. Yra dar kitos trys merginos nuo Žagarės, bet tos negražiai elgiasi, tikt gėdą lietuwiams daro. Wiena jaunamartė dar su wyru gywena, tikt ta labai sulenkėjusi. Apsiwedusių lietuwių yra 3 szeimynos. Daugumas czia ėsancziųs lietuwių yra nuo Panewėžio, tikt terp jų daug yra sulenkėjusių, prie kiekwienos progos stengiasi jie lenkiszkai kalbėti. Skaitancziųs knigas ar laikraszczius yra labai mažai, atliekamą laiką daugumas praleidžia ant girtuoklystų ir ant kazyrų. Dabar wienok jau ir musų miesto lietuwiai apsimalszino, musztynių jau nėra, kadangi didžiausi pesztukai ir paleistuwiai prasiszalino: wieni sugrįžo į Lietuwą, kiti iszkeliawo į Ameriką. Teisingas

Metalai brangesni už auksą.

Newienas gal "Lietuvos" skaitytojas tiki, kad isz metalių brangiausias yra auksas, o isz iszkasamų isz žemės akmenėlių—deimentas. Tas ne tiesa: už auksą brangesni yra net 26 metaliai, o už deimantą braugesni jau dabar yra: rubinai, safyrai, neužilgio gal ir smaragdai braugume pereis deimantą. Brangumas iszkasamų daiktų paeina ne tiek nuo jų tikro brangumo, kiek nuo kitokių priežaszczių: juo mažiaus ko yra ant žemės, juo jis bus brangesnis; ypacz jeigu turės daug pritaikymų. Brangiausia mineraliszka medega yra Galium, surasta prancuzo Boisbandron 1875 m. Pirinėjų kalnuose, o wėliaus ir kitose cinko kastynėse. Isz dalies panaszus jis į aliuminiją, melswai-baltos metaliszkos parwos. Wienas kyliogramas (2 swarai) to metaliaus kasztuoja 151200 doliarų, taigi 230 kartų daugiaus už auksą. Antrą wietą pagal sawo brangumą užima Vanadium: jo yra teiposgi nedaug, bet turi jis labai platų pritaikymą technikoj; kyliogramas jo kasztuoja $23560. Toliaus eina Rubidium, kurio kyliogramas kasztuoja $21600. Thorum $18365, bet rado jo dabar turtingas kastynes Sziaurinėj Norwegijoj, todėl prekė turės nupulti labiaus. Kyliogramas Glucinium kasztuoja $12672; Lithium, Louthon, Calcium po $10800. Calcium antai yra sudetiniu paprastų kalkių, taigi jo gamtoj netruksta, bet jis isz kalkių isztrauktas ant oro umai persikeiczia, sunku jį užlaikyti, nuo to paeina ir jo brangumas. Metaliai: Indium, Tamalium Yttrium ir Didymium kasztuoja po $12156 kyliogramas. Apart augszcziaus paminėtų, brangesni už auksą yra dar szitie metaliai, kurių wienas kyliogramas kasztuoja: Grantium $9770, Erbium $8088, Ruthenium $5928, Niobium ir Rhodium po $5000, Ratium $4320, Titanium $2400, Zirkon ir Osmium po $1080, Uran $2160, Palladium $1236, Tellur ir Chrom po $1080. Auksо gi kyliogramas kasztuoja tikt 660.

Isz Amerikos.

Ant baliaus numire.

Prezidentas McKinley atkako į Bostoną. Ant jo garbės salėj "Home Market Club" parengė balių. Laike to priėmimo, F. E. Falt, imantis dalywumą prie atgiedojimo giesmės, umai puolė ant žemės ir pasimirė.

Žiema Kalifornijoj.

San Francisco, Cal. Isz Kalifornijos pranesza apie užstojusius czia karszczius. Mieste San Francisco dabar termometras rodo po 70° szeszelyj. Medžiai pradeda žydėti. Gywentojai laukia dabar wien lytaus, kurisai czia labai reikalingas, kadangi karsztis iszdžiowino žemę.

Laukia twanu.

Toledo, Oh. Gywentojai szito miesto su baime laukia twanų. Ledas ant upės turi apie 20 colių storio. Jeigu tikt ilgiaus pabus sziltas oras ir jeigu dar palytų, pasikėlę wandens užlietų wisas žemesnes miesto dalis. Žmonės tusztina kelnores paupiuose, isz tokių gywenimų kraustosi laukan gywentojai.

Norejo bažnyczią ir akademiją sudeginti.

Oshkosh, Wis. Nesugauti iki sziol piktadariai stengėsi sudeginti czianykszczią St. Vincent de Paulo akademiją ir bažnyczią to paties wardo. Padegti rods jiems pasisekė, bet ugnį anksti užtėmyjo ir ne tikt ją užgesino, bet susekė, kad ji tyczia tapo užkurta, bet kas tą padarė, to iki sziol nesusekė.

Szaltis ir sniegas.

Wilmington, Del. Pereitą sanwaitę buwo czia labai dideli szalcziai ir sniego darganos, kokių nieks neatmena. Nuo 8—12 dienos Wasariaus buwo dideli szalcziai prie sauso oro, 13 dieną užėjo smarki sniego dargana, tiek priwarė sniego, kad sztritkariai isz New Castle į Wilmington paliowė bėgioję 14 d. Wasariaus wėl užstojo szalcziai prie sauso oro. Wietinis.

Aukos szalcziu.

Szalcziai isz wakarinių ir widurinių Amerikos sztetų persikėlė į rytinius ir pietinius. Chicagoj jau pereitos sanwaitės panedėlyj szalcziai pasiliowė, užtai rytiniuose sztetuose dar 15 d. Wasariaus buwo neiszpasakytai didelis szaltis. Laike tų szalczių wien West Virginijoj 30, o Texase 14 žmonių suszalo. New Orleanse naktyj 15 Wasariaus suszalo 6 žmonės; isz wiso gi pietiniuose sztetuose suszalo 57 žmonės.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Sheerbrooke. Netoli Lennosville, Me, iszszoko isz rėlių Grand Trunk geležinkelio trukis ir isz dalies susidaužė. Rods ant wietos nieks ne tapo užmusztas, bet užtai trys trukio tarnai ir keturi pasažieriai likosi gana sunkiai apkulti.

‖ Prieszais Sherbrook, prowincijoj Quebec, Kanadoj, iszszoko isz rėlių pasažierinis trukis ir iszdalies susidaužė. Prie to 7 žmonės tapo sunkiai apkulti.

Darbas ant nieku nuejo.

Oberlin, Oh. Wagiliai įsikraustė į czianykszte "Oberlin Banking Co." kasą. Atsigabeno elektriszką grąžtą, bet kad elektrikos atsigabenti ne galėjo, tai ją paėmė nuo dratų elektriszkų sztritkarių bėganczių szale kompanijos triobų. Su grąžtu iszgręžė skylę geležinėj kasoj ir pripylę į skylę parako, jį padegė, sudraskė kasos duris isz lauko, bet widurinių durų sudraskyti ne galėjo, todėl ir wisas darbas nuėjo ant nieku.

Sniego darganos Meksike.

Sniego darganos pereitą sanwaitę siautė ne tikt pietiniuose Suwienytų Wieszpatyszczių sztetuose, bet ir toliaus į pietus, kai myniszkoj Meksiko republikoj, ant wiso jo ploto į sziaurius nuo Vera Cruz. Blėdį szalczių laukams padarytą skaito ant 5 milijonų doliarų. Szaltis Vera Cruz pakrantėse užgriebė tabako, wanilles ir kakao plantacijas. Nė seneliai neatmena, kad kada nors pietiniame Meksike butų pasnigę, arba kad kada nors czia butų pirmiaus buwusios szalnos.

Paskutinis Yaqui indijonu giminės pasimire.

Salinas, Cal. Pasimirė czia paskutinis Yaqui indijonų giminės reprezentantas, Parito, sulaukęs 108 metų amžiaus. Yaqui indijonų giminė dar pradžioj szio amžiaus buwo gana skaitlinga Californijoj, dabar jau jų neliko nė wieno. Dabar pasimiręs Parito 1810 m. su sawo žmonėms kariawo priesz Iszpaniją, kada priesz jos waldžią pasikėlė Meksikas, 1826 ėmė jis dalywumą jo tautos pasikėlime. 1827 m. atkako į Kaliforniją, kur ir užbaigė gywenimą.

Norejo papirkti.

San Francisco, Cal. Ant angliszko garlaiwio "Gueon", atkakusio czia isz Britiszkos Columbijos, atplaukė terp kitko ir 11 japonieczių. Inspektorius Geffney nusidawė ant laiwo ir radęs japonieczius, pradėjo juos klausinėti. Wienas isz japonieczių įbruko inspektoriui 5 dol., jo paweikslą sekė ir kiti. Už stengimasi papirkti, inspektorius liepė wisus japonieczius suaresztuoti, kadangi isz to jis persitikrino, kad atkakę neturi tiesos iszlipti ant kranto.

Isz Kubos.

Nuo Kubos wėl ateina persergėjimai, kad neturinti pinigų ant parengimo sawistowio biznio, amerikoniszki darbinįkai ne keliautų ten laimės jieszkoti, kadangi darbo sanlygos ten niekai, sala tirsztai apgywenta, ant wietos yra užtektinai darbinįkų ir tie pasiganėdina uždarbiu 50c. ant dienos, ko amerikoniszkam darbinįkui neužteks. Dabar suważiawo czia apie 10000 darbinįkų isz wisokių Suwienytų Wieszpatyszczių krasztų, bet maža jų dalis turi darbą ir tie turi dirbti pigiaus, negu dirbo sawo tėwynėj. Kas turi perdaug pinigų, gali bandyti ką nors pradėti ant Kubos, bet neturinti, tegul czia ne keliauja.

Pawojinga liga.

Miestelį Morgantown, Kentuckyje, neiszpasakytai terp žmonių pradėjo platintiesi liga Meningitis spinalis; ypacz daug waikų ir jaunų žmonių apserga. Mokslaines reikėjo su wisu uždaryti. Widutiniszkai mirszta po 30 žmonių ant dienos. Apserga wien baltweidžiai, terp negrų buwo tik wienas atsitikimas. Dėl tos ligos apsistojo prekysta mieste, pardawinyczios tapo uždarytos. Ant ulyczių matyt wien daktarus ir weżamus ant kapinių numirėlių kunus, sziaip miestas iszrodo kaipi kad butų be žmonių. Daktarai sprendžia, kad ligą gimdo kokios nors dar nežinomos bakterijos. Morgantowne teip daug yra sergancziu, kad wietiniai daktarai nespėja wisų apsirgusių atlankyti, todėl jie prasze pagelbos daktarų isz aplinkinių miestų, bet tie dar neatkako. Turtingesni gywentojai kraustosi su sawo szeimynoms į kitus, sweikesnius krasztus.

Gaisrai.

Akron, Oh. Sudegė czia Thomas Building & Lumber Co. įtaisymai. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $100000.

Philadelphia, Pa. Iszdegė czia skalbinyczios Johno Wanamakero. Blėdį ugnies padarytą skaito ant pusės milijono doliarų.

Fort Washinton, Wis. 19 d. Wasariaus su wisu sudegė czianykszte "Wisconsin Chair Factory". Blėdį ugnies padarytą skaito ant $500000. Per tai 600 darbinįkų ne teko darbo.

New York. Sudegė dideli trioba ant Broadway ul., kurioje telpa pardawinyczios: Belding Bros Co., Hamburgero & Nahenau cigarų pardawinyczia, telegrafo stacija, tikietų ofisas ir szilkinų iszdirbimų dirbtuwė Gemeindingero Co. Tą wiską isznaikino ugnis; blėdį jos padarytą skaito ant $100000.

New York. Maszinų dalyj Brooklyno kariszkos laiwynės warstotuose užgimė didelis gaisras. Kadangi trepai ir grindys buwo kerosino persisunkę, todėl ugnis platinosi neiszpasakytai greitai; į pusę walandos jau negalima buwo prie deganczios triobos prisiartinti, ji tapo ugnies isznaikinta Blėdį gaisro padarytą paduoda ant 1 milijono doliarų. Terp kitko sudegė didelės wertės kariszkų laiwų modeliai.

Philadelphia Pa. Užsidege czia puiki szwento Jono bažnyczia ir ugnies ir wandenio begesinant tapo sunaikinta. Wieną dieną pirmiaus užsidegė klebonija ir tapo ugnies sunaikinta. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $75000. 17 d. Wasario iszdegė czia parda winyczios "Emerson Shoe Co". Prie gesinimo sugriuwo wiena deganczios triobos siena ant gesinanczių ugnį ugnasargių; trys ugnasargiai tapo ant wietos užmuszti ir 5 sunkiai apkulti.

Isz darbo lauko.

¶ Kastynėse Alabama szteto darbai eina gerai.

¶ Pikeville, Tenn. Rado czia naują anglių gyslą 4 pėdų storą.

¶ Centralia, Pa. Senose Continental mainose ketina įtaisyti naują szaftą.

¶ Fort Worth, Tex. 600 kalnakasių Costow Coal Co. kastynių pakėlė sztraiką.

¶ New Albany, Ind. Czianykszcziose dirbtuwėse darbai eina tuom tarpu labai gerai.

¶ Pittsburg, Kans. Ozark Coal Co. rengia czia dwi naujas szaftas ir stato 75 namus darbinįkams.

¶ Brazil, Ind. Central Iron & Steel Co. gawo diktai reikalawimų, todėl jos dirbtuwėse darbai eina gerai.

¶ Sterling, Mich. Rengia prie upės Rifle naujas anglių kastynes. Reikalingas maszinas pradėjo jau gabenti.

¶ Elk Liek, Pa. Czianykszcziai kalnakasiai sztraikuoja, todėl tegul isz kitur nieks neina dabar czia darbo jieszkoti.

¶ Horseshoe, Idaho. Rado czia naują anglių gyslą, anglys yra geros. Todėl ketina czia parengti naujas kastynes.

¶ Williamston, Mich. Neužilgio ketina czia parengti naujas kastynes, ant plotų, kur neseniai rado naują anglių gyslą.

¶ Mt Carmel, Pa. Kastynėse Mid Valley pradėjo dirbti, dirba dar silpnai, kada pradės dirbti isz wisų pajiegų — ras darbą 800 žmonių.

¶ Miners Mills, Pa. Darbai eina czia prastai. Pirmiaus dirbo po 9–10 walandų, dabar gi dirba kas antrą dieną ir tai tik 3–4 walandas.

¶ Pittsburg, Pa. Pittsburgo anglių kastynių sawinįkai perka dabar naujus žemės plotus prie Kanawha upės, kur parengti žada naujas kastynes.

¶ Connelsville, Pa. Darbai prie czianykszczių kokso peczių eina labai gerai; uždegė czia daugiaus naujų peczių; dabar dirba prie 15990 peczių.

¶ Maitland, Colo. Darbai czianykszcziose kastynėse eina gerai, geras mainierius gali uždirbti po $3 ant dienos. Darbą czia dabar nesunku gauti.

¶ Altoona, Pa. Darbai dirbtuwėse Pennsylvanijos geležinkelio eina gerai, dabar dirba net po 13 walandų ant dienos, o darbo yra užtektinai ant wisų metų.

¶ Poughkeepsie, N. Y. Dirbtuwėse Phoenix Horse Shoe o Co. paliowė dirbę, per tai daug slowakų ir lenkų, koki czia daugiausiai dirbo, atsirado be darbo.

¶ Red Lodge, Mont. Darbai eina czia gerai, dirba kiekwieną dieną, bet isz swetur atkakęs darbinįkas negali gauti darbo, kadangi ant wietos yra užtektinai darbinįkų.

¶ Pittsburg, Pa. Czianykszczios American Steel & Wire Co. dirbtuwės gawo isz Australijos reikalawimą ant padirbimo 1000 mylių drato. Todėl darbai eina czia dabar labai gerai.

¶ Mahanoy Plane, Pa. Dirba czia po 4–5 dienas ant sanwaitės ir tai tikt po 5 walandas; wietinių darbinįkų yra daugiaus negu reikia, todėl isz kitur tegul nieks neina czia darbo jieszkoti.

¶ Monongahela City, Pa. Darbai kastynėse szito apskriczio eina gerai, wisose kastynėse, taigi Catsburg, Jones, Shamberg, Black Diamond, Sackerville, Mounsville, Mongo dirba dabar pilną laiką.

¶ Pittsburg, Pa. Czianykszte Westinghouse Machine Co. gawo diktai reikalawimų isz Prancuzijos ir isz Pietinės Amerikos; todėl darbai jos dirbtuwėse eina gerai. Sterling Co. dirbtuwėse dirba teiposgi pilną laiką.

¶ Pottsville, Pa. Darbai iki sziol czia ėjo gerai, bet dabar Lehigh Valley Co. paliowė darbus ir per tai 300 žmonių neteko uždarbio. Kalba, buk czia atidarys naujas kastynes ir prie darbo reikalaus 1000 darbinįkų, bet nežinia, kada tas atsitiks.

¶ Bellaire, Oh. Darbinįkai McMechen Shirt Manufacturing Co. dirbtuwių buwo pakėlę sztraiką ant iszderėjimo didesnio užmokesnio, bet kad kompanija greitai ant darbinįkų reikalawimo sutiko, todėl sztraikas pasibaigė ir darbinįkai sugrįžo prie darbo.

¶ Wilmingtgn, Del. Dėl stokos anglių, ant neaprubežiuoto laiko uždarė Rodmillę Granoud Co. ir per tai daug žmonių neteko darbo. F. Blumenthal & Co. skurų dirbtuwės pradėjo geriaus dirbti: czia dabar diktai žmonių gauna darbą.

Wietinis.

¶ Kastynių sawinįkai Panoj, Ill. parsitraukė wėl daugiaus negrų kalnakasių isz pietinių sztetų. Negrai tie, po uždanga milicijos kareiwių tapo nugabenti į Pana Coal Co. kastynes. Užgimė czia wėl sumiszimai: namai wieno skabso tapo padegti, kada wisa szeimyna buwo isz jų iszėjusi. Ant ulyczių buwo susimuszimai terp negrų ir sztraikuojanczių unijonistų. Daug darbinįkų isz abiejų pusių tapo milicijos kareiwių suaresztuotų.

¶ Orange Valley, N.J. Darbai eina czia gerai. New Jersey sztete yra suwirszum 200 skrybėlių dirbtuwių, kurių ketwirta dalis nepriguli į uniją. Tos neprigulinczios į uniją dirbtuwės dar daugiaus turi darbo negu prigulinczios ir matyt tikisi dar labiaus sustiprėti, nės pernai Berg & Co. iszmuryjo szopą ant 4 lubų, o szį metą E. V. Connett Co. daro tą patį. Pargabeno maszinas, kurios wienok nema ant darbinįkų gero: kiekwiena maszina atima darbą 5 darbinįkams.

X. X.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Mes ir kittaucziai.

Lenkiszkose ir lietuwiszkose parapijose kasieriai yra parapijų prabaszcziai. Ar tasai surėdymas yra geras ar negeras, mes to tuom tarpu neperkratinėsime, bet jis gimdo daugiausiai nesutikimų musų ir lenkiszkose parapijose, kadangi yra prabaszcziai, kurie nenori parapijonams iszduoti nė jokių rokundų isz kasos stowio; kiti iszsirenka newa komitetą, bet ne isz parapijonų pastatytų kandidatų, tikt isz sawo szalinįkų, wien dėl formos, ant numalszinimo nekantrių parapijojų. Tas gimdo wien nesutikimus ir tasynes terp parapijonų ir kunigo, kurios, kiekwienas supranta, kad negal eiti ant naudos bažnyczios ir tikėjimo. Jeigu pas mus kas nors tokį surėdymą, taigi prabaszcziaus monopolių ne grynai tikejimiszkuose dalykuose nupeikia, tokį apszaukia bediewiu ir pabaigtas ginczias. Bet ar isztikro jis pabaigtas? Mums rodosi, kad toksai užbaigimas ginczo tikt dar labiaus suerzina abidwi pusi, gimdo nesutikimus net ten, kur jie nereikalingi, kur be jų galima apseiti, be jų isztikro apseina kitos tautos. Jeigu monopoliai iszdirbystėj, kur kapitalistai wien sawo kapitalus sunaudoja, yra peikiami, tai ką jau sakyti apie bažnyczias, kurias užlaiko ne prabaszcziai, bet aukos parapijonų, taigi wisuomenė. Czia pats besistengimas monopolizuoti kasą, wartoti pinigus pagal sawo wien norą gali tikt suerzinti parapijonus priesz monopolizatorius. Tą ir matome juk wisur lenkiszkose, o kaip kur ir lietuwiszkose parapijose. Apginėjai monopolizuotų parapijos kasų sako, kad wien bediewiai reikalauja teisingų rokundų, tikinti buk nesirupina, ant ko eina jų aukos ant bažnyczios paskirtos. Ar isztikro wienok teipyra? Sziadien nereikalauja rokundų isz parapijos kasos stowio wien nesuprantanti, bet tokių skaitlius nuolatai mažinasi, o skaitlius reikalaujanczių rokundų wis didinasi. Jeigu tikt bediewiai reikalautų geresnio parapijų kosos prižiurėjimo, tai kasos wisose katalikiszkose bažnyczose butų wien prabaszczių prižiuromos. Tuom tarpu teip nėra. Antai Chicagoj lenkiszki ir lietuwiszkas prabaszcziai nedoda nė užsimintį apie parapijos kasos stowį niekam isz parapijonų; tuom tarpu pažįstu asz Chicagoj jau dwi wokiszkas katalikiszkas parapijas, kur kasą prižiuri tam tikri trustisai isz parapijonų, kunigas be parapijonų pritarimo negali isz kasos paimti nė cento. Argi tie wokieczіai katalikai wisi butų bediewiai? Toliaus surinksime mes žinias apie surėdymą ir kitų tautų katalikiszkose parapijose.

Isz Lawrence, Mass.

4 d. Wasario atsibuwo balius musų miesto Lietuwiszkos parapijos. Balius nusidawė neblogiausiai, nės įėjimų turėjome isz wiso $64,48, o iszdawimų tikt $24, 60, tai ant naudos musų parapijos likosi gryno pelno $39,83. Už tą, wardu wisų parapijonų mes isztariame szirdingiausią aczių wisiems wientaucziams, kaip tai Hamitieczіams, Lowethieczіams ir musų miesto lietuwiams, kad nepatingėjo atsilankyti ant musų baliaus. Susirinkę gražiai užsilaikė, nebuwo ant baliaus nė barnių, nė peszty nių, wisi gražiai linksminosi. Po ilgam belinksminimui, musų guodotinas wiengentis, W. Kudarauskas, prakalbėjo į susirinkusius sziais žodžiais: "Mieli broliai lietuwiai ir seserys! Susirinkom szi czia ant szio linksmaus wakarėlio ir labai yra gražu, jog wisi mes santaiką ir linksmą szirdį rodome. Girdime lietuwiszkai kalbanczius ir besidžiaugianczius, kad sykį atėjo laikas, kad mes supratome, pažinome patys savę ir paliowėm tarnawę tiems, kurie per eiles amžių mus skriaudė." Toliaus guodotinas kalbėtojas ragino lietuwius prie skaitymo laikraszczių ir knigų, ypacz gi istoriszkų rasztų, kadangi kiekwienam lietuwiui negalima kalboj wisko iszpasakoti, negalima placziai iszpasakoti isz kur mes paeiname, kaip musų wientaucziai senuose amžiuose gyweno, kiek wargo jie turėjo. Tą wiską iszaiszkina Lietuwos Istorija, isz to szaltinio gali semti reikalingas žinias kiekwienas lietuwys. Toliaus nurodė, kad kiekwienam lietuwiui reikalingas yra nors wienas naudingas lietuwiszkas laikraszcztis. Pridurė dar, kad pelnas nuo baliaus nenueis ant nieku, bet bus apwerstas ant naudos lietuwiszkos parapijos. Meldė Lawrenco lietuwių, idant ant mitingų nepatingėtų ateiti ir dirbtų isz wien ant lietuwystės labo. Ant galo padėkawojo susirinkusiems už atsilankymą ant baliaus ir ant to užbaigė sawo kalbą.

Mes tikri lietuwiai sudedam kalbėtojui kuogeriausius linkėjimus, idant geras Diewas suteiktų sawo palaiminimą ant jo tautiszkų darbų ir kad jie kuogeriausius atgabentų waisius.

Kaip wisur terp gerų grudų atsiranda ir kukaliai, teip ir pas mus atsirado apie du, kurie stengėsi musų kuopai priesztarauti; tapo wienok policmonų apmalszyti. Mes isz to labai nesistebime, kadangi senas priežodis sako: koks stonas, toks ir laszas, tai teip ir su protu: koks protas, toks ir darbas. Mes tikime wienok, kad ant toliaus ir tie tamsunai įgys daugiaus proto ir pames sawo gywuliszką pasielgimą.

Liet. parap. sekr. Wm. Sabonis.

Isz Skept, Pa.

Gywenanti szitoje peczeje lietuwiai ne gražiai gywena, nėra terp lietuwių sutikimo, labiausiai ne sutinka paprieniokai su dzukais. Kur tikt suseina, muszasi terp sawęs prie kiekwienos progos, rodosi, lyg kad dzukai ir paprieniokai ne butų lietuwiais, bet lyg kad butų atskiros nesikenczianczios terp sawęs tautos. Priesz užgawėnes buwo czia westuwės wienos dzukų ir wienos paprieniokų poros. Laike tų westuwių, kaip paprastai, užgimė musztynės terp nesikenczianczių lietuwių, wienas paprieniokas durė dzukeliui su peiliu į kaklą teip smarkiai, kad peilis iszlindo per kitą kaklo pusę. Perdurtasis wos spėjo dabėgti iki daktarui, kad sulaikytu tekantį kraują. Negražu, broliai lietuwiai, terp sawęs su peiliais pjaustytis!

Žinoma, tie bjaurus darbai paeina nuo tamsumo. Yra czia 200 lietuwių, bet terp jų wos koki trys skaito laikraszczius, kiti gi, galima sakyti, laiką ant girtuokliawimo praleidžia.

Isz wisur.

‖ Laike gaisro kaime Frankman, netoli Dresdeno, sudegė darbinįkas Meyer, jo pati ir 2 waikų.

‖ Ant elekrikos stacijos "Oberspree", Berlyne, atsitiko baisi expliozija, karios du žmonės tapo ant wietos užmuszti.

‖ Laike paskutinių siautusių Prancuzijos pakrantėse wėtrų, prieszais miestą Brest prigėrė 26 prancuziszki žwejai.

‖ Apie neseniai maskolių užimta Chinuose Porta Arthuro rado naujus aukso plotus. Aukso sluogsnis wienok nusileidžia į jures, tikt radaiga jo yra ant sausžemio.

‖ Berlyne, ant priemieszczio Halensee sugriuwo naujai statomi namai, prie ko patsai architektas ir du darbinįkai tapo ant wietos užmuszti, wienas gi praeiwys mirtinai apkultas.

‖ Mieste Stuttgart geležies liejinyczioj Auperto atsitiko garinio katilo expliozija, kurios dirbtuwės trioba isz dalies likosi sugriauta, peczkurys užmusztas ant wietos; sužeistų gi darbinįkų ir praeiwių yra daug.

‖ Neiszpasakytai smarkios wėtros siautė ant pietinių pakranczių salos Jamaika. 100 akrų bananais užsodytų laukų wėtra su wiskuom kaip szluote nuszlawė. Prie to daug prie kranto stowinczių laiwų susidaužė.

‖ Wokietijos randas isz wieszpatystės iždo paskiria du milijonu markių ant expedicijos siunczіamos dėl moksliszkų tirinėjimų į pietinius ledinius krasztus. Prie to prisideda ir kiti krasztai, kaip antai Anglija ir Szwedija.

‖ Pagal paskutines waldžių surinktas žinias, wisas gywentojų skailius Italijoj siekia 31384858 žmonių. Tokiu budu icz wisų didžiųjų wieszpatyszczių Europoj, Italija ne tikt užima mažiausią plotą, bet ir gywentojų turi mažiausiai.

‡ Indijose, Kolar aukso kastynėse terp dirbanczių darbinįkų indieczių apsireiszkė maras, buwo czia jau 60 apsirgimų, isz to 45 pasimirė. Dirbanczius indieczius apėmė tokia baimė, kad 2500 jų metė darbą ir pabėgo isz maro apimtų kastynių.

‖ Widurinėj ir wakarinėj Europoj isztikro užstojo jau pawasaris: Berlyno parkuose medžiai pradeda sprogti ir žaliuoti. Parlekė wyturiai ir kiti pawasario paukszcziai. Teip ankstybo pawasario niekas czia neatmena. Kad tikt neužstotų szalcziai, kokių szią žiemą wisai dar nebuwo.

‖ Miesto Berlyno iszdawimai ant szių metų iszskaityti ant 100 591769 Mrk. Isz to ant užlaikymo miesto mokslainių paskyrta 19 milijonų markių, ant paszelpos beturcziams 16 milijonų markių, 6 milijonai markių ant užlaikymo policijos ir 3 milijonai ant žiburių ant ulyczių.

‖ Italiszkas laiwas "Barbara Luigi", kurisai 1 d. Wasariaus iszplaukė isz Pensecola ir plaukė į Genuą, 4 d. Wasariaus užbėgo ant uolų Bahama ir susidaužė. Kapitoną ir 8 jurinįkus iszgelbėjo ir atgabeno į Nassau. Trys jurinįkai prigėrė, du gi teip tapo apkulti, kad nuo to pasimirė.

‖ Pietinėj Badenijos dalyj, Wokietijoj, ypacz Freiburgo pawietyj, 16 d. Wasario siautė gana smarkus žemės drebėjimas; smarkiausias buwo miesteliuose Jechtingen, Mundingen ir Susbash. Iszgriowė nemažai silpniaus pastatytų namų, bet su žmonėmis, rodosi, nelaimių nebuwo.

‖ 16 ir 17 d. szio mėnesio po wisą wakarinę Wokietiją siautė smarkios wėtros, kurios nemažai blėdies pridirbo. Smarkiausios wėtros siautė Mozelės klonyj, apie Trevierą. Wėjas nuneszė ne mažai stogų, giriose gi neiszpasakytai daug medžių iszwartė. Blėdį wėtros padarytą giriose skaito milijonais markių.

‖ Wengrai rengiasi sujungti Pressburgą, Wengrijos wyduryj ėsantį, su Adrijatiszkoms jurėms, kanalu tinkancziu didžiausių laiwų plaukimui; tokiu budu Pressburg pastos juriniu Wengrijos portu. Žinoma, minėtas kanalas kenks prekystai Austrijos, Wengrijai gi wienok bus labai naudingas. Todėl wengrai ne žiuri wisai ant Austrijos priesztarawimo.

‖ Į Marsiliją isz Algero sugrįžo redaktorius žinomo Prancuzijoj radikaliszko laikraszczio, p. Rochefort. Kaip keliaujant jam į Algerą, teip ir sugrįžus atgal ant miesto Marsilijos ulyczių užgimė musztynės terp Dreyfuso szalinįkų ir jo prieszų. Minios žmonių ant ulyczios sumuszė du patiktu kunigu, paskui iszdaužė langus keliose katalikiszkose bažnyczіose ir žydų sinagogose.

‖ Terp eskimosų gywenanczių tolimuose sziauriuose nėra nė policijos, nė sudų, nė adwokatų, nė waldžių. Jeigu terp eskimosų atsitinka susibarimai ir jeigu wienas kitą įžeidė, tai įžeistasis ant tautos reprezentantų susirinkimo perskaito sawo sudėtas eiles, iszjuokianczias priesza. Kada tasai pabaigė, iszjuoktamjam suteikia tas paczius tiesas. Apie wertę eilių sprendžia wisas susirinkimas ir katras isz nesutinkanczių turi sawo pusėj žmonių minias, tas gali wisada tikėtiesi laimėti prową.

‖ Wokiszkas randas rengiasi sawo kolonijas wakarinės ir rytinės Afrikos sujungti geležinkelio linija nuwesta skersai wiso Afrikos kietžemio. Tokį jau mierį turi ir prancuzai, kurie rengiasi nuwesti geležinkelio linią nuo upės Nigerio įtaką prie Raudonųjų jurių. Anglijonai gi rengiasi perkirsti wisą kietžemį geležinkeliu nuwestu iszilgai, nuo Pietinės Afrikos užbaigos į Aleksandriją, Egipte. Tokiu budu neužilgio wisa Afrika bus iszrėžyta geležinkeliais, kelionė isz wieno į kitą jos krasztą bus wisai nesunki.

‖ Bėgantis isz Lille, sziaurinė, Prancuzijoj, į Belgiją, greitasis pasažierinis trukis atbėgo ant stacijos Fort, 7 mylios nuo miesto Liege. Buwo tirszta migla per ja geležinkelio tarnai ne galėjo matyti signalų. Todėl bėgantis isz Mons kitas greitasis trukis, kadangi jo wedėjas ne matė signalų, įbėgo su wisu greitumu ant szėnių, ant kurių stowėjo prancuziszkas trukis. Susimuszimas buwo teip smarkus, kad daugumas abiejų trukių wagonų suskilo į szmotus. 30 žmonių tapo ant wietos užmusztų ir 100 sunkiai apkultų.

‖ Ar girdėjote kada apie tautą, kuri ne mokėtų daugiaus skaitlinių suskaityti kaip tris. Tokią tautą surado angliszkas mokslinczius Hunt, iszsiųstas ant moksliszkų tirinėjimų į Australiją. Tauta ta, kuri ne moka daugiaus kaip tris skaitlines suskaityti, gywena ant Murray salų, terp Australijos kietžemio ir salos Naujos Gwinejos. Jie pažįsta tikt du skatlinių užwadinimu: "netat" = wienas ir "neis"

=2. Kitokių wardų ne turi, tris wadina netat neis (wienas ir du), keturis neis neis, taigi du ir du. Didesnes skaitlines gali parodyti tikt ant rankų sanarių, kadangi ant to neturi atsakanczių wardų.

‖ Turkijos iždas tuszczias, bet užtai augszcziausi jos urėdnįkai ima neiszpasakytai didėles algas, žemesniejie gi užtai ne tikt kad turi mažas, bet ir tų tankiai per kelis metus ne mato. Alga didžiojo wezyriaus yra 1000 lyrų ir 500 lyrų pridėjimo, taigi 1500 lyrų arba 13500 rublių ant mėnesio, arba 162000 rublių ant metų ir dar gauna jis už 50 lyrų ant mėnesio wisokių walgio produktų. Jurinįkystės ministeris, ne daug turėdamas darbo ant sawo urėdo, pildo dar kitus; gauna jis algos po 1200 lyrų arba 10800 rub. ant mėnesio. Užtai algos žemesniųjų urėdnįkų neiszpasakytai mažos: teip antai alga žemesniojo oficiero yra wos 3 lyros arba 18 rubl. ir už 1½ lyros prowizijos ant mėnesio. Reikia czia pridurti, kad augsztesniejie urėdnįkai gauna wisada pilnai sawo algas, užtai žemesniemsiems jų ne pritenka.

‖ Kylant kulturiszkai musų žemės wisokiems krasztams, gywenimo sanlygos dideliuose miestuose teiposgi gerinasi, juose juo toliaus, juo mažesnis pasirodo mirczių nuoszimtis. Dideliuose wienok Europos miestuose nuoszimtis mirczių wisgi mažesnis negu Amerikos, Azijos arba ir Australijos miestuose. Kad nuoszimtis mirczių dideliuose miestuose eina mažyn, užtenka palyginti statistiszkas žinias 1882 m. ir 1895 m. Berlyne 1882 m. iszpuolė 26,4 mirczių ant kiekwieno 1000 gywentojų, Windobonoj 29,2, Paryžiuj 26,3, Ryme 26,1 Amsterdame 24,3, Rotterdame 23,5, Peterburge 35,2, New-Yorke 30,6; 1895 m. ant kiekwieno 1000 gywentojų buwo mirczių: Berlyne 19, Windobonoj 23,1, Paryžiuj 21,1, Ryme 20,8, Amsterdame 19,7, Drezdene 20,6, Peterburge 27,2, New Yorke 24,4.

‖ Anglijos sostapilėj ką tikt iszėjo knįgą su statistiszkoms žinioms, kiek Londono gywentojai pereitą metą iszgėrė wisokių gėrymų. Isz tų žinių matyt, kad Londoniecziai nesigaili wisokių skystimų ant suwilgymo gerklės. Wandens iszgėrė 275 milijonus galionų. Wandens wienok ant nutildymo troszkimo ne užteko, bet ne mažai įpylė į gerklę ir swaiginančių gėrymų. Alaus iszgėrė 253 milijonų galionų. Jeigu wisą tą daugybę alaus, supylus į bertainius po 4½ galiono, bertainius sustatyti prie wiens kito į eilę, tai jų užtektų ant uždengimo treczdalio žemės ekwatoriaus. Jeigu gi supilti tą alų į tyczia iszkastą ažerą, tai tame alaus ažere sutilptų wisa angliszka laiwinė. Degtinės iszgeria 4400000 galionų. Arbatos sunaudoja 25 milijonus swarų, isz ko iszeina 1250 milijonų stiklų, taigi užtektų jos ant apdalinimo po wieną stiklą wisų musų žemės gywentojų. Sodos wandens iszgeria Londoniecziai 50 milijonų galionų.

‖ Iszleidžiamas Maskwoj, prie sandarbinįkystės uniwersiteto profesorių laikrasztis "Russkija Wiedomosti" stato klausymą, ką tautos darys, kada pasibaigs sziądien ant dirbimo pinįgų wartojami metaliai—auksas ir sidabras? Tirinėjimai dabar jau parodo, kad žemės sluogsniai su auksu pradeda baigtiesi, o jo žmonės wis daugiaus reikalauja. Rods dar randa naujas aukso wietas, bet užtai daug senų kastynių jau iszsisėmė. Kastynės Kalifornijos, Australijos, Transvaaliaus ir Klondikės rods iszduoda ne mažai aukso, bet jos sukėlė didelį reikalawimą metaliaus, daugelyj kastynių jį jau iszkasė, Kalifornijos kastynėse ne daug jau liko. Už kokios 30—40 metų iszsems auksą Transvaaliuje. Rods Siberijoj, Australijoj randa dar naujus aukso plotus, bet ir tie neužilgio isznyks, ant to nereiks laukti ilgiaus kaip 150 metų. Kaslink sidabro—yra jo dar kur kas daugiaus, Europoj antai explioatuoja dar tas paczias kastynes, kur kasė sidabrą 2000 metų atgal. Bet ir sidabras ant pinįgų dirbimo neužteks amžinai. Rods didėli daugybė aukso ir sidabro yra jurių wandenyse, bet kol iszmoks isz wandens juos isztraukti, ciwilizuotiems krasztams gali pritrukti tų metalių ant padirbimo pinįgų. Todėl daugelis raszėjų dabar jau stato klausymą, ką reikia daryti, kad tas laikas neateitų netikėtai, kad jis nerastų tautų nepasirengusių. Reikia todėl pirm laiko apkalbėti tą klausymą ir per terptautiszkus sutarimus nuspręsti, kuom užstoti auksą, kurio neužilgio turės pritrukti?

‖ Nebereikalo Lenkijoj kalba, kad lenkiszki dwarponiai ne gali apseiti be žydo: kiekwienas dwarponis turi sawo žydą, kuris ponui iki laikui parupina pinįgus, bet užtai paskui tankiausiai poną iszwaro isz dwaro, dwarą paima. Tokiu budu, galima sakyti, kad lenkiszki dwarponiai palengwina žydams nusipirkimą dwarų. Labiausiai tą galima užtėmyti Galicijoj, kur lenkai waldo prowiciją kaipi kad ten butų lenkiszka karalystė. 1870 m. Galicijoj žydai turėjo 591933 margų tabuliariszkos žemės, arba 11, 1% wisos tabuliariszkos sawasties, o 13, 18% priwatiszkos tabuliariszkos sawasties, taigi daugiaus nuoszimczių negu apskritai yra žydų. Galicijoj yra 74 pawietai, isz to 2 pawietuose didesni pusė tabuliariszkos sawasties prigulėjo žydams; 7 pawiecziuose 20% žemės buwo žydų sawaszczia, 20 pawieczių 10—20% žemės buwo žydų rankose. Ant wiso skaitliaus 4265 tabuliariszkų sawinįkų 557 buwo žydai. Isz 1620 randawojamų dwarų 786 arba 78% buwo žydų randawojami. Sudėjus drauge žydų sawaszczia ėsanczius dwarus ir jų randawojamus, tai ant wiso Galicijos ploto žydai waldo 900000 margų žemės arba septintą dalį wisos tabuliariszkos sawasties. Dwaruose žydai pats gaspadorauja, mažai jų parandawoja dwarų kitiems, terp lenkų gi yra wisai atbulai. Rods žydams patenka ir mažos ukės, bet ant tokių jie retai pats ukiauja, bet tokiąs ukes tuojaus parsamdo ukinįkams krikszczionėms. Taigi mat wisai neteisingai lenkai laiko Galiciją už sawo tėwynę, kadangi Galicijoj yra senowės Lenkijos sostapilė, Kriokawa. Isz tikro wienok Galiciją galima jau dabar laikyti už žydiszką krasztą. Nors Galicijoj yra daugiaus lenkų negu žydų, bet wisi tie lenkai ekonomiszkai yra wergais žydų, wisi jų kiszeniuje sėdi.

NAUJI ISZRADIMAI.

‖ Garsus iszradėjas Tesla padirbo naują elektriszką skalbimo prietaisą, su kurios pagelba į porą minutų galima iszskalbti labiausiai sutersztus skalbinius. Prie skalbimo nereikia wisai muilo, jį užstoja elektrika. Atliktos su nauja prietaisa bandawonės buwo kuo pasekmingiausios.

‖ Wilnietis Liwczak, pagarsėjęs jau lygiai Lietuwoj, kaip wisoj Maskolijoj wisokiais sawo iszradimais, iszrado dabar waltį paskirtą ant plaukinėjimo žiemos laike po ledu. Sawo iszradimą Liwczak užpatentawo jau Maskolijoj. Atliktos su tą walczia bandawonės buwo pasekmingos. Liwczak dabar dirbdina didelį botą paskirtą plaukimui po ledu.

‖ Wokietis Grossmann iszrodo szėneles, kurias prisiriszus prie kojų, galima teip cziužinėti ant wandens pawirszaus, kaip cziužinėja ant ledo. Szinelės Grossmano yra tai 4 metrų ilgio cinkinės dudelės, kurias prisiriszus pri kojos, lengwai galima cziužinėti ant wandens pawirszaus. Atliktos Hallėj ir Berlyne bandawonės buwo su wisu pasekmingos, szėnelės atsako wisai sawo paskyrimui.

‖ Prancuzijos laiwynės užweizda atliko dabar bandawones su naujais didelių kanuolių szuwiais, kurie pasirodė teip geri, kad prancuzai ant sawo laiwų įweda tuos naujus szuwius ir dėl jų teip pakeitia prancuziszkos laiwynės wertę, kad ji gali lygintiesi su angliszka. Nauji szuwiai yra legwesni, todėl laiwas jų gali paimti po 126 dėl kiekwienos kanuolės, angliszki gi laiwai paima wos po 100.

‖ Ant numažinimo wisokių skaudėjimų dabar daktarai wartoja kokainą, ji tinka prie operacijų, prie numalszinimo dantų skaudėjimo, teiposgi prie jų traukimo. Dabar wokiszki daktarai Eichhorn ir Heinz iszrado ant numalszinimo skaudėjimų kitą waistą, kurį jie praminė "Nirwaninu". Nauja medega tirpsta wandenyj, todėl ją galima į czirkszti po oda. Ji rods nuodingesni už kokainą, bet wisgi galima įcz rkszti be jokio pawojaus pusę gramo. Ji ne tikt numalszina skaudėjimą ir tai ant ilgesnio laiko negu kokaina, bet naikina bakterijas, todėl saugoja sužeidimus nuo wietryjimosi,—todėl ją wartoja dabar prie chirurgiszkų operacijų, prie dantų traukimo ir prie numalszinimo jų skaudėjimo.

‡ Amerikonas Charles Hitt padirbo naują lakiojimo prietaisą, su kurią jis tikisi prisigriebti prie sziaurinio žemės poliaus, kas kitiems iki sziol nepasisekė. Nauja prietaisa turi 12 pėdų augszczio, 10 pėdų ilgio ir 6 pėdas ploczio, susideda isz 23 lengwų plieninių dudų, isz kurių 6 sudėtos wertikaliszkai, 8 horizontaliszkai, 9 gi jungia wienas su kitoms. Apaczioj tų dudelių pritaisyta waltis, uždengta isz wisų pusių tinklu nupintu isz plieninių dratų. Czia yra legwa maszina turinti 15 arklių pajiegą, ji teip pritaisyta, kad reikalauja keturis syk mažiaus kuro negu kitos maszinos. Kaip tikt masziną paleidžia, prietaisa kyla augsztyn. Ta apatini prietaisa paskirta ant warymo baliono, kurisai pritaisytas augszcziaus, jis yra cigaro pawidalo. Tuom jis skiriasi nuo paprastų balionų, kad jo widuryj yra mažesnis balionas pripildytas oro. Prietaisa ta jau padirbta ir yra East Trentone; iszradėjas daro su ja bandawones.

Neseniai isznykęs Europoj paukszti.

Ne tiktai Australijoj yra paukszcziai paskirti ant wisiszko isznykimo, bet toki yra ir Europoj, nors ne musų tėwynėj. Sziaurinėj Europoj, prie Ledinių jurių ir kaimyniszkuose krasztuose yra paukszczių giminė Alcidae; wieni isz tų paukszczių wisai ne gali lakioti, kiti gi kaip kada palekia, tikt ir tie ne gali toli nulėkti. Paukszcziai tie maitinasi žuwims, todėl ant jurių plaukia jie gerai, bet per ilgus amžius ne wartojo jie sparnų, todėl jie ėjo wis silpnyn ir dabar užsiliko tikt kaipo likucziai senowės, bet pas daugumą atmainų wisai ne tinka jie ant lakiojimo. Isz tos paukszczių giminės sziądien skaitlingiausia yra weislė Alca torda, gywenanti sziauriniuose krasztuose, jie truputį kaip kada gali palėkti. Tas wienok ne gal iszgelbėti nuo wisiszko tų paukszczių isznaikinimo. Nors mėsa jų ne gardi, bet užtai skurelės, wartojamos moterų ant apikaklių ir kiauszniai placziai yra perkami, todėl medžiotojai daug tų paukszszių kas metą isznaikina ir tai teip, kad neužilgio jų wisai ne liks.

Iki pradžiai szio amžiaus sziauriniuose Europos krasztuose gyweno dar wiena szitos paukszczių giminės atmaina, teip wadinama Alca impennis. Sziądien tų paukszczių jau niekur nėra, tapo jie isznaikinti arba medžiotojų, arba isznyko dėl kitokių, nežinomų priežaszczių.

Alca impennis arba pingwinas turėjo sparnus sunykusius teip, kad wisai lakioti ne galėjo. Buwo tai gana didelis paukszti, didesnis už naminę žąsi. Kaip wisi szitos giminės paukszcziai, teip ir szitie wasaros laike turėjo kitokios parwos plunksnas, žiemą gi wėl kitokias teip, kad wasarą turėjo kitokį iszweizdį negu žiemą.

XVI ir XVII szimtmetyj ant salos Naujos Žemės, ant sziaurinių Ledinių jurių, gyweno didelį pulkai szitų paukszczių, bet nuolatinės medžioklės juos isznaikino, likuczius jų priwerti isz czia keltiesi kitur; persikėlė jie ant sziaurinės Irlandijos krantų, bet medžiotojai ir czia jų ne paliko, isznaikino su wisu: 1833 m. Irlandijoj sumedžiojo dar jų 13; 1834 m. 9; 1841 m. 5, o ant galo 1842 m. paskutinius 2. Nuo to laiko jau jų nieks gywų daugiaus ne matė; kiauszinį tikt dar kaip kur senuose lizduose pasiseka surasti ir juos noriai perka į muzejus, mokėdami didelius pinįgus: sziądien už wieną kiauszinį užmoka po $1500 ir daugiaus.

Prie isznykimo tų paukszczių isz dalies prisidėjo ir mažas jų waisingumas. Pataitė dėdawo wos po wieną kiauszinį ant metų, kurį perėdawo pasidalydama su patinu. Ant iszperėjimo reikėjo 7 sanwaiczių. Kadangi mažas waisingumas ne galėjo uždengti isznaikintų medžiotojų, todėl ir tie žingeidus paukszcziai turėjo wisai isznykti ir isznyko.

Zwėrys prisideda prie ligų platinimo.

Žmonės augina wisokius naminius gywulius, wieni isz jų suteikia žmogui wilną, kailius, kiti plunksnas, treti daboja namus, dar kiti naikina pelias, žiurkes ir tt. Žwėrys tie wienok, apart naudos, gal but žmogui wodingais, ypacz jeigu jis pats nesisaugos — gali nuo žwėrių užsikrėsti wisokioms ligoms. Szunias ir katės paduksta, gali žmogų aprieti, nuo bities gylio kaip kada gali žmogus numirti; įkandimas juodojo woro buwa gana skaudus ir pawojingas; musės, jeigu kokiu aors budu prisigriebia į maitinimosi organus, gali pagimdyti pilwo slogas, dėdamos gi sawo kiauszinius į nosį, ausis, akis gimdo wisokias tų organų ligas. Nosies ligos nuo padėtų musių kiauszinių tankiai pasitaiko Meksike, Texase, ir kituose sztetuose sziaurinės Amerikos. Nuo naminių gywulių žmonės užsikreczia: rauplėms, karbunkulu, plautu. Net karwės pienas gali but žmogui wodingas, kadangi per ji patenka žmonėms wisokios gywulį kankinanczios ligos, terp tų net džiowa. Su pienu galima platinti sziltines, tymus, difteritą, cholerą; pienas pagedęs yra labai wodingas, kaip ir puwanti mėsa, jame, kaip ir mėsoje, darosi nuodai ptomainais wadinami.

Mėsa žwėrių serganczių džiowa yra labai wodinga, nuo jos užsikreczia ir sweiki žmonės džiowos liga. Australijoj iki 1728 nepažinojo naminių galwijų, užtai nepažinojo ir džiowos. Sziądien augina ten apie milijoną naminių galwijų, o drauge su tuom labai didelis nuoszimtis žmonių kas metą mirszta nuo džiowos, kuria jie tankiausiai užsikreczia nuo džiowa serganczių galwijų ar tai gerdami pieną nuo serganczių karwių, arba walgydami mėsą. Nors antai žydai Lietuwoj ne sweikiaus už krikszczionis gywena, bet nuoszimtis džiowa serganczių terp žydų yra daug mažesnis; tas pačina nuo to, kad žydai ne walgo mėsos galinczios paeiti nuo serganczio galwijo, tokią laiko už trefną. Neretai žmonės apserga tryda nuo mėsos gywulio serganczio tą liga. Katės serga difteritu ir tapo jam ne kartą isztirta, kad jos užneszioja ligą isz wienų namų į kitus. Tą patį užtėmyjo pas wisztas, kalakutus (kurkas) ir tie naminiai paukszcziai tankiai užkreczia difteritu žmonis, ypacz gi waikus. Karbunkulą labiausiai terp žmonių platina musės, geltonajį drugį moskitai, musių pametose prie isztirimų susekė solitero kiauszinius, teiposgi bakterijos džiowos. Drugius, maliariją labiausiai platina wuodai: italiszki mokslincziai daktarai persitikrino, kad tos ligos yra wien ten, kur yra wuodai, kur gi jų nėra, ten nėra maliarijos ir drugių. Indiszką marą labiausiai terp žmonių platina žiurkės ir pelės.

Prekė pinįgų.

Ruskas rublis po.....52¾c
Prusiszkos markos po.....24½c

Prie kiekwieno pinįgu siuntinio reikia prideti 30c ant paczto kasztų.

Pinįgai iszsiųsti per "Lietuvos" redakciją greicziausiai suwaikszczioja ir niekada negali pražuti, nes mes siuncziame per bagocziausias bankas ir kiekwieną siuntinį asekuruojame.

Lietuvių Prateviai

MAZOJOJE AZIJOJE,

nuo senoves iki jie pateko po valdžia Persu.

Parasze Lietuvos Myletojas.

(Tąsa.)

Alyattės "buvo antru valdymieru savo dynastijos, kurs davė aukas į Delphus. Jo dovanomis, kurias jis nusiuntė pasikėlęs isz ligos, buvo didelis puodas isz tyro sidabro, su taca isz plieno navatnai perlais iszpuoszta, dovana isz visų aukų Delphuose verczianaia pamatyti. Darbas tai buvo Glauko isz Chios, kurs pirmas terp visų žmonių prasimanė dailą puoszti plieną su perlais"[1]. Mes turime tiktai du apraszymu tacos per tuos, kurie patys ją regėję yra, beje Pausanijas[2] tėmyja jos įpatingumą tame, kad įvairios josios dalys buvę sudrutintos be vinių ar kabių, bet sukaltos isz vien, o Athėnajos[3] tvirtina, kad buvusi apdengta vaizdais augalų ir gyvulių.

Apart to, Alyattės buvo užsiėmęs dar keturiomis kitomis imtynėmis. Jis iszvijo Kimmerius anapus savų rubežių–anot Polyainos[4] su geru effektu panaudodamas szunis priesz juos —, užpnolė ir paėmė Smyrną, bandė pagriebti Klazomenę, bet tapė sumusztas pats su didele pragaisztimi[5], ir dar ilgą vainą vedė priesz suvienytą galybę Mėdijos ir Babylonijos. Jo įsiveržimas į Kariją, jeigu isz tiesų įvyko, pripuolą gana vėlai jo vieszpatavime, kada Kroizas jau buvo suangęs į vyrą. Mat Kroizas pasakojime Nikolo Damaskėno[6] yra perstatomas jau kaipo valdymieras Thėbų ir Adramyttion'o. Jeigu vaina su Karija isz tiesų įvyko, tai turėjo atsitikti pastaroje deszimtyje metų jo gyvenimo[7].

Kaslink laiko jo vainos su Mėdais, tai priguli nuo meto užtemimo saulės, kurį Thalės buvo isz anksto užsakęs; gal tai įvyko terp 613–608 m. pirm Kristaus gimimo (Clinton). Pradžią tai vainai padarė Alyattės, suteikdamas apgynimą dėl Skythiszkų[8] padonų karaliaus Kyaksario, pabėgusių nuo smarkavimų tojo; vaina traukėsi per 6 metus su abejutiszka pasekme[9]. Iszsižiuri, lyg Vakariniai Azijatai buvo susitelkę priesz iszdydumą Mėdų: Syennesis[10], karalius narsios vainose Kilikijos, stovėjo tokiuose pat prietikiuose prie Allyatto, kokiuose buvo Labynėtas[11], Babylonijos monarcha, prie Kyaksari'o — prietikiuose paklusnaus talkininko. Pasitaikė saulės užtemimas, pranaszautas per philozophą Thalės. Nugązdinti teip blogu ženklu, kareiviai pasiliovė kovęsi ir pasisakė linkstą ant sutaikos[12]. Netiktai sutaikos tapė padarytos[13], bet net talka sutarta terp Mėdijos ir Lydijos, kuri tapė padrutinta isztekėjimu Aryėnies, dukters Lydų karaliaus, už įpėdinio sosto Mėdų monarchijos, Astyagio, sunaus Kyaksario. Tokiu budu prasidėjo prietikiai Lydų su karaliais Mėdijos, kas vėliaus taip riestai iszėjo dėl Kroizo.

Pastariejie metai valdžios Alyatto, rodosi, buvo gadyne patėmytino tykumo. Alyattės buvo mat įpatingai užimtas sutudavojimu sav kapo, kurį Hėrodotas dėl jo puikės prilygina prie budavonių Aigypto ir Babylonijos[14]. Tai buvo įpatingas pylekalnis. Hėrodotas taip apie jį[15] raszo: "Lydija turi vieną budavonę labai didelio apymio, tiktai menkesnę už monumentus Aigypto ir Babylonijos[16]. Tai yra kapas Alyatto, tėvo Kroizo; fundamentas yra padarytas isz milžiniszkų skeveldrų akmens, o viskas kita yra supilta isz žemių. Jis buvo padirbtas sujungtu triusu pirklių, remeslininkų; ir dvariszkių Sardžių miesto, ir ant virszaus turėjo penkis akmens piliorius, kurie užsilikę yra iki mano dienų, su antraszais[17] ant jų iszkaltais, parodancziais, kiek darbo buvo padaryta per kožną luomą darbininkų. Pasirodo bemieruojant, kad dalis dvariszkių buvo didžiausia. Dukters prastų žmonių Lydijoje, viena kaipo visos, užsiima prisipirszimu, norėdamos surinkti piningus dėl savo dalies. Jos teip elgiasi, iki jos iszteka; ir jos pratusios yra pripirszti paczios savę. Kapas turi 6 stadijas ir 2 plėthru aplinkui; jo

ALYATTO KAPAS.

plotis nesza 13 plėthrų. Artymais kapo yra didelis ažeras, kurį Lydai sako niekados neiszdžiustant[1]. Jie vadina jį Gygajos ažeru".

"Tuomi tai darbu užsiėmęs — sako Rawlinson[2]—, Lydijos karalius, galbut, prisidrovėjo kariszkų entrepryzų. Daila vainos ir daila suteikos retai žydi isz kruvos; ir rankos reikalingos—jeigu jis butu vainomis užsiėmęs—dėl szvytravimo kardo ar įtempimo kilpinių, panaudotos tapė dėl paprastesnio užsiėmimo kasant ir važiojant žemes. Iszvyjimas Kimmerių ir talka su Mėdais jam suteikė atvangą nuo prisikabinėjimų isz pusės szitų tolimų valstijų, kurių antpuoliai galėtu buti pasibaisėtini; silpnumas gi susiedų pavėlyjo jam nieko nesibijoti nuo jų. Isz prigimimo nebudamas valdymieru su ambicija, ir gavęs tiktai menką pasmaginimą nuo laimės, kada mėgino paglemžti nepriegulmybą Graikiszkųjų miestų pamariuose, Alyattės matomai atsidavė be szirdgėlos gyvatai neveikmės".

Alyattės savo jaunystoje buvęs per daug smarkus, bet vėliaus pastojęs teisaus ir gero budo. Isz Joniszkės paczios gimė jam Kroizas. Jis turėjo daugiaus paczių ir sunų, ir vienas—Adramytas — sako, buvęs įsteigtoju miesto Adramyttion[3]. Vieną isz jo dukterų buvo vedęs Melas, kurio sunus Pindaros buvo smarkiaujanczių terionu Ephėze, o su kuriuomi Kroizas vėliaus kariavo.

Susilaukęs senatvės, Alyattės, regis, savo karuną pavedė vienam isz savo sunų—Kroizui. Dar prie tėvo gyvos galvos buvo prasidėję intrigos tarpe jo sunų, ir druta partija buvo susidariusi dėl labo Pantalėono, vieno isz pusbrolių Kroizo, kas padarė nemažai klapato dėl įstatymiszko įpėdinio. Prie tokių aplinkybių tuomi labiaus turėjo buti pageidaujama, idant užbėgti karionėms už paveldimą sosto, kad karalius pats pavestu karuną vienam ar kitam isz savo sunų. Regimai ant tos buities pamoja Hėrodotas[4], sasakydamas: dontos toy patros, ckratėse tės archės ho Kroisos.

Kroizas turėjo jau 35 metus amžiaus[5], kada užsėdo ant sosto Lydijos 568 m. pirm Kristaus gimimo. Buvo tai gabus ir ant karių pasineszęs karalius. Pirmu jo darbu buvo nžpuolus apgulti Ephėzo[6] miestą; Ephezėnai tarėsi iszsigelbėti paaukaudami savo miestą Artemidai, ir dėlto mierio virves isztempė per 7 stadijas nuo miesto murų iki dievnamiui minėtosios dievės. Kroizas ėsąs palikęs jiems valnastis, bet iszgujęs Pindarą isz miesto[7]. Vėliaus jis vajavojo su Joniszkiais bei Ajoliszkiais Graikais, ir paėmė visus Graikų miestus Azijoje ir privertė juos pastoti duoklininkais. Milėtas tuomet turbut buvo scena partiszkų imtynių, apie kurias Hėrodotas[8] szneka, kad jos tęsėsi per dvi gentkarti. Ir sziaip terp Joniszkių nebuvo sutikmės nors akyvaizdoje savo neprieteliaus; pavydumas nesykį vyjo mieštus į karę su vieni kitais[9].

"Vieną mylią į pietus nuo szitos vietos mes pasiekėme Vyriausiąjį tumulį, paprastai vadinamą pylekalniu Alyatto. Ėmė mums į 10 minutų jojant aplinkui jo fundamentą, kas apimiui jo suteiktu beveik pusę mylios. Sziaurės linkon jis susideda isz naturaliszkos uolos, balto horizontaliszkai sluog snėto žemių kalkakmenio, nupjauto teip, kad iszsižiuri dalimi strukturos. Virszutinė dalis yra smilties ir žvirgždų, matomai sunesztų isz Hermo upevietės. Keletas gilių griovių tapė iszgraužta per laiką ir pagadas isz szonų, įpatingai isz pietų pusės: mes ėjome vienu isz jų, kadangi geriaus ten užsikabinti negu ant lygaus žolyno, lipant ant virszaus. Czion mes radome liekanas fundamento beveik 18 pėdų kvadrate, kur isz sziaurės pusės gulėjo didelis apskritas akmuo, 10 pėdų diametre, su pliokszcziu dugnu ir pakeltu krantu arba lupa, matomai ten uždėta kaipo pagražinimas ant virszunės tumulio. Herodotas sako, kad phalli buvo pastatyti ant virszaus nekurių szitų tumulių, isz kurių tasai gali buti vienu; bet Striekland tvirtina, kad žiaurų paveiksla žmogiszko veido galima įtėmyti ant pagados nugurintojo pavirszio. Kadagi žemė eina nuszliodnei į pietus, tasai tumulus iszsižinri daug augsztesniu, žiurint isz pusės Sardžių nėgu isz kitur. Jis kyla po kampu 22°, ir tėmytinu dalyku yra isz visų pusių."

Neseniai pylekalnis tapo iszmieruotas per p. Spiegenthal, Prusiszką konsulį Smėrnoje, kurs teipgi rupestingai isztyrės yra vidurį. Jo mieravimai supultinai supuola su pavirszutiniu apsklembimu Hamiltono. Vidutiniszką diametrą pylekalnio jis paduoda aplink 250 metrų, arba 281 yardų, kas padaro apimį beveik tikrai pusmylio. Viduryje, į kur jis iszvarė galeriją ar tunelį, jis laimingai surado palaidojimo kambarį, susidedantį isz didelių uolų balto marmuro, labai poliruotą, gulintį beveik pacziame viduryje tumulio. Kambarys buvo truputį daugiaus negu 11 pėdų ilgas, beveik 8 pėdas

1) Herod. I. 25.
2) X. XVI. §1.
3) Deipnosoph. V. 13. p. 210.
4) VII. 2. 1.
5) Herod. I. 18; Polyaenus VII. 2. 2.
6) p. 53–54, ad. Orelli.
7) Xanth. Frag. p. 243, Creuzer,
8) Skythai arba Sakai, vadinami Gimirais per Semitiszkus surėdus, pirmąsyk randasi kylėtuose antraszuose kaipo druta tauta prie Esar-Hadono aplink 684 m. pirm Kr.; tuomet jie gyveno Kurdiszkuose kalnynuose, ir turėjo karalių Teuspa, kurio vardas iszrodo Ariszkos ėsąs kilmės. Gimirai suaugo į speką vieszpataujant Esar-Haddono sunui (apie 670 m.) ir tuomet jau rodos kersztavo Assyrijos rubėžiams. Vėliaus Kyaksaris, karalius Mėdijos, juos priėmė po savo globa ir leido vaikus Mėdų mokytiesi szaudyti isz seidokų (Herod. I. 73). Skythai, vaikus iszgalabyję, pabėgo į Lydiją ar gal buvo iszguiti per Kyaksarį.
9) Herod. I. 74. 103.
10) Visi Kilakijos karaliai, minavojami istorijoje, buvo vardu Syennesis (Herod. I. 74; V. 118; VII. 98; Xenoph. Anab. I. II. §25; Aeschyl. Pers. 324); dėlto yra menama, kad tai nėra vardas, bet titulas karalių, kaip Pharaoh.
11) Babylonijos monarcha tuomet buvo ar Nabopolassar ar Nabuchadnezzar. Nė vienas isz tų vardų negalėtų buti suhelelnizuotas į Labynėtą. Labynėtas yra be abejonės Nabunahid antraszuose, Nabokadius Canonų, Nabonnedus Bėrozo ir Mėgasthėnio. Buvo tiktai vienas karalius tuo vardu terp Nabonassaro (747 m. pirm Kr.) ir Kyro, ir jis vieszpatavo per 17 metų, nuo 555–538 m. pirm Kr. g. Jeigu czion vardas nėra sudarkytas per Hėrodotą, tasai Labynėtas turėjo buti karalaicziu, pasiųstas už vadovą Babyloniszko vaisko, apie kurį daugiaus nieko nežinia. Jis turėjo buti sunumi Nabopolassaro.
12) Herod. I. 74–103.
13) "Prisiega — sako Herodotas (I. 74) — yra daroma per tuos žmones tokiu pat budu kaip pas Graikus, atskyrus tai, kad jie padaro lengvią žaizdą savo žastuose, isz kurios kožnas cziulpia dalį kito kraujo" (Cp. Herod. IV. 70; Tacit. Annal. XII. 47).
14) Cp. Chandler's Travels, I. p. 304; Strab. XIII. p. 899.
15) I. 93.
16) Yra manoma, kad tai yra labai ankstus minėjimas raszymo. Alyattės pasimirė 568 m. pirm Kr. g.; bet patys jau Graikai turėjo literas nuo senjai pirm to laiko.
17) Tas ažeras tebėra patėmytina įpatybe scenos (Hamilton's Asia Minor, I. p. 145; p. 290). Jis yra paminėtas per Homėrą (Il. XX. 392).

1) Sztai kaip Hamilton (l. s. c.) apraszo iszžiurą to monumento, kurs dar tebėra sziauriniame pakrasztyje Hermo, netolymais griuvėsių senovės Sardžių miesto:—
2) I. p. 365.
3) Aristot. ap. Steph. Byz. v. Adromyttcion.
4) I. 92.
5) Herod. 1. 26.
6) Anot Nikolo Damaskėno (Fr. p. 54, ed. Orell.) Kroizas, dar princu budamas, turėjęs ėsąs prietikius su Ephezėnais. Jis buvo prisiskolinęs didelę sumą pinįgų nuo vieno jų ukėzo —Pamphaės vardu—, reikalingų jam dėl atlikimo militariszkos pareigos, uždėtos per tėvą.
7) Aelian, V. H. III. 26; Polyaen. VI. 50.
8) Herod. V. 28.
9) Herod. I. 17; VI. 99; Athenae. VI. p. 267.

(Toliaus bus.)

Naminiuose reikaluose.

Nr. 7 "Katalikas" duoda mums szitokį pamokinimą:

"Lietuva", nors mes ją ir persergėjome sawo laike, wis gi dar nesiliauja mokinusi, duokime, raszyti aiszkiaus nekurius straipsnius (tas užgimė tikt galwoj "Kataliko" raszėjų. Mes nurodėme wien, kad sawo rasztuose "Kataliko" mokintojai pats sau priesztarauja), nurodydami ant kanoniszkų klaidų (?), apie kurias jokio supratimo neturi, tai wėl ragina mus grynai lietuwiszkai raszyti, neamindama ant sawęs, kiek ji rupinasi apie grynumą kalbos."

Užbaigoj gi turintis dwasiszką wadową ir žinomą menagažerį laikkrasztis sako: "Matomai "Lietuva" kas kartą puola wis žemyn ir žemyn, nori asabiszkus ginczus waryti, bet mes, nenorėdami sawęs pažeminti, neperkratinėjame ir neperkratinėsime jos rasztų. Katalikai nereikalawo per amžius ir nereikalaus mokslo nuo ne katalikų";

Clitus, baidus—ora pro nob's! Net pakinkiai musų sudrebėjo nuo teip swarbių argumentų "Kataliko" dwasiszko wadowo ir menagerio! Jau net pasirengę buwome pakwiesti juos, kad nors taures ant pilwo pastatytu, bet ir be to sziaip teip nusiraminome. Kaslink puolimo wis žemyn ir žemyn "Lietuvos", tas kad ir butų teisybė, tai apie tai galėtų spręsti truputį kompetentiszkesni sudžios negu "Kataliko" dwasiszkas wadowas ir menageris; paskutiniai gali spręsti kaipo specijalistai wisai apie ką kitą, o ne apie la kraszczio wertę, bet to kito mes tuom tarpu neužgausime,—ant to ateis laikas prie kitos progos.

Kaslink mokinimosi ko nors nuo ne katalikų, mums rodosi, kad iszkokio szaltinio ne mažai atsėjo semti lygiai "Kataliko" dwasiszkam wadowui, kaip ir jo menageriui: ne butų be naudos, jeigu jie ir ant toliaus užsimanytų nors truputį daugiaus pasimokyti, tąsyk gal suprastu ir tokius daiktus, kokių niekaip dabar ne supranta.

Kada prasidės 20 szimtmetis.

Wisų krasztų laikraszcziai waro dabar ginczius ant iszriszimo klausymo, kada prasidės 20 szimtmetis? Wieni sako, kad 1900, kiti gi twirtina, kad tas atsitiks 1901 m. Apart tos nuomonės yra dar treczia; szalinįkai tos treczios nuomonės sako, kad 20 amžis prasidėjo jau szeszi metai atgal, kad musų budas metų skaitymo yra klaidus. Rods mes skaitome metus nuo užgimimo Christaus, bet metus gimimo, kaip sako angliszkas tirinėtojas Rasztos Szwento, Canningham Tick iname klaidžiai, o per tai ir wisi musų metų skaitymai iszpuola klaidus. Dabartinį metų skaitymo budą įwedė Dionysius VI szimtmetyj musų eros; pagal jį Christaus gimimo metai paduoti 754 m. nuo uždėjimo Rymo, taigi pagal rymionų metų skaitymo budą. Ta nuomonė yra klaidi, sako Tick, kadangi, kaip dabar jau isztirta, Herodas, kurisai buwo gywu Christui gimus, numirė tikrai 750 m. po uždėjimui Rymo. Apart to, tasai pats Dionysius sako, kad pagal ewangelistą Lukoszių, szw. Jonas Krikszytojas, kurisai tikt truputį už Christų wyresnis, pradėjo darbuotiesi 15 metuose waldymo ciecoriaus Tiberiaus, Christus gi tada turėjo 30 metų sawo amžiaus. Tokiu budu iszpuola, kad metuose mirties Herodo Christus turėjo jau 2 metu, taigi turėjo užgimti ne 754 m. nuo uždėjimo Rymo, kaip paduoda Dionysius, bet 748 m., taigi 6 metais pirmiaus negu mes skaitome dabar. Tokiu budu, pagal Cunninghamą Tick, dabar turėtų but ne 1899 m., bet 1904 m. nuo užgimimo Christaus, taigi 20 amžis musų metskaiczio ne tik negali ateiti, bet jis prasidėjo szėszi metai atgal.

Wietines Žinios.

—o—

— Detektywai Darkin, Healy, Russell ir Fitzmaurice pereitos pėtnyczios naktyj, ant Madison ulyczios suėmė 10 jaunų waikinų, kurie buwo susijungę į plėszikų organiziąją ir nemažai namų iszplėszė ant Madison, Morgan ir kitų tuose krasztuose ulyczių.

— Nors wieną mergų kirpėją, Jorgensoną, suėmė ir ant kaucijos $5000 dol. paleido, atsirado jau kitas, kurisai toliaus Jorgensono biżnį waro. Pereitos pėtnyczios wakare ant Milwaukee av. ant 14 metų Huldos Mana užpuolė jaunas apie 28 metų wyriszkis ir nukirpo kasą, tikt jos paimti ne spėjo. Kas yra tasai naujas mergų kasų kirpėjas, dar nežinia.

— 28 metų langų mazgotojas, Petras Johnson, dirbo ant 5 lubų Venetian Bld po nr. 30—32 Washington st. Buwo jis apsijuosęs su apsaugojimo diržu, bet wienas galas diržo iszsprudo isz rankų ir darbinįkas nupuolė nuo 5 lubų ant ulyczios, sudawė į žemę su galwa, nuo ko galwa sutruko. Dar kwėpuojantį nugabeno į szwento Lukosziaus ligonbutį, kur jis tuojaus pasimirė.

— Chicagoj buwo atsiradęs mergų kasų kirpėjas, kurisai parkuose ir ant ulyczių užpuldinėjo ir kirpo waikszcziojanczių mergų kasas per kelis metus, bet iki sziol jam pasisekė nuo tiesdarystos bausmės iszsisukti, dabar wienok jis pateko jau į policijos nagus. Yra tai szwedas Crank Jorgenson. Delko jis darkė mergų plaukus, jis pats nežino, laiko jį už beprotį. Iki sziol jo nukirptų mergų atsiszaukė 9, kurios padawė jau skundą į sudą, bet toliaus, turbut, pasirodys tokių dar daugiaus.

— Namuose po nr. 81 Fisk st., ant garbės sugrįžusio nuo Kubos kareiwio, Franko Kawalik, kėlė balių, kuriame ėmė dalywmą ir gywenantis po nr. 227 ant W. 18 ul. Charles Helloe. Už ką ten terp kareiwio ir Helloe užgimė barnys, toliaus gi musztynės, laike kurių Helloe iszsitraukė peilį ir su juom durė kareiwiui į krutinę. Wartojantis peilį užpuolikas tapo tuojaus suaresztuotas, jo gi aukų reikėjo gabenti į pawieczio ligonbutį. Daktarai pripažino sužeidimą už sunkų, bet už ne mirtiną.

NAUJA KNIGA.

GEOGRAFIJA ARBA ŽEMĖS APRASZYMAS, sutaisyta Szerno, jau iszėjo isz po spaudos. Yra tai naudingiausia ir didžiausia knįga iez wisų sulyg sziol iszėjusių lietuwiszkų moksliszkų knįgų. Aiszkiai ir suprantamai apraszo wisą musų žemę, jos pawydalą, didumą ir platumą; jos kalnus, jų wardus augsztį, wulkanus metanczius isz sawęs ugnį; isz kokių žemė sluoguoniu susideda, kur ir kiek yra joje anglių, gėležies, aukso, druskos ir kitų gerybių; kiek marių, ažerų, upių; jų wardai, plotis, gylis, ko. ki kuriuose wandenys: surus, preski, saldus ar kartus; koki juose gywuoliai gywena ir tt. Žeme apraszyta dalimis, iszskaitytos jų weszpatystės, karalistės, kunigaikszystės, republikos ir tt. Suskaityta kiek kurioje žemėje yra gywentojų ir koki: baltiejie, juodiejie, raudonskūriai ar maiszyti, kokį kur tikėjimai, kokios kalbos, paprocziai, užsiėmimai, pramonės, iszdarbiai ir tiesos; koki kur žwerys ir paukszcziai gywena; kur koki miestai, kiek juose gywentojų ir kokių; koki fabrikai, pramonės ir uždarbiai; kur kokioje dalyje swieto koki orai? szalcziai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur wisada yra lygi diena ir naktis, kur saulė per keletą nedėlių ne nusileidžia, kur per keletą nedelių saulė neužteka ir tt. Szią knįgą, jeigu žmogus su atyda perskaitys, pamatys padėjimą wiso swieto kaip ant delno ir nereikalaus klausinėti kur swiete kas dedasi, kurioj dalyj randasi apszwiesti žmones, o kurioj laukiniai dar žmonių mesą walganti; kur koks klimatas-sweikas ar ligotas, ar szalcziai ar karszcziai, ar drugiai purto ar kitos ligos, koki kur uždarbiai, amatai, prėkystė, tiesos, tikėjimai, paprocziai, ir tt. Knįga didelė 6x9, 480 puslapiai, geros popieros, 73 peweikslelisi: mapų, žmonių, gywulių, medžiu ir tt.

Prekė neapdirbtos $2.00.

Apdirbta kietuose apdaruose, auksynėmis litaromis atspausti paraszai ant nugaros ir szonų prekė $2.50.

Prisiųsdami pinįgus adresuokite teip:

A. Olszewskis,
Sub-Station 60, Chicago, Ill.

Draugyscziu Reikalai.

Subatoj, 25 Wasario, 8 wal. wakare, salėje K. Liaudanskio, 3301 S. Morgan St. Liet. Republ, Leaga laikys sawo mitingą, ant kurio sanariai wisų lietuwiszkų kliubų yra kwieczіami pributi.

Su gudone,
P. J. Jonaitis, sekr.

Subatoj, 25 Wasariaus, 8 walandą wakare, salėje Draugelio, 650 S. Canal st. Lietuwių Republ. Kliubas Algirdo 7 wardos laikys sawo metinį susirinkimą, ant kurio bus rinkimas naujos administracijos. Dėltogi wisi lietuwiai republikonai 7 wardos neatbutinai priwalo pributi, nes pagal konstitucijos § § 15, 17 ir 32 rinkimas wyriausybės ne gali but ant toliaus atidėtas.

Su guodone,
FRANK ŽEBRAUSKIS, tuomlaikinis sekr.

Padėkawone.

Kreb,Ind. Terr. Draugystė Sz. Juozapo siunczia szirdingą padėkawonę ponei W. Slominskienei už gražų padirbimą kukardų dėl musų draugystės ir welyjame jai tukstanczius kostumerių.

Su guodone,
Dr-te Sz. Juozapo.

Nauja knigelė.

Sziose dienose gawome isz Prusų naują knįgelę po wardu: "PARMAZONAS ARBA BAISUMAS DIEWO RUSTYBĖS", paraszytą Szwentmikio. Yra nauja ir labai žingeidi pasaka paremta ant tikrų faktų nesenai atsitikusių Lietuwoje, lietuwiszkose parapijose. Prekė jos tikt 10c. Gaunama "Lietuwos" redakcijoj.

Reikalingas yra geras kriauczius į mažą miestelį szale Chicagos. Mokėstis: už padarymą "koato" nuo $4,50 iki $5 ir $6, už padirbimą kelinių $1,50 ir tt. Atsiszaukit į "Lietuvos" redakciją

J. M. Brundza, užlaikytojas stebuklingų gyduolių perkėlė sawo offisą isz Mahanoy City į New York, po nr. 71 Broome St.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo szwogerio, Pijuszo Raslawiczians. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant adreso:

S. Ansur,
Box 388, Foxcroft, Me.

Pajieszkau sawo szwogerio, Juozo Wirpiczinsko, Garžadų kaimo, ir Petro ir Jono Sabočzkų isz Pabrienų kaimo, wisitrys Kanuo gub., Raseinių paw. Jie patys, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant adreso:

P. J. Kliesmith,
Box 48, Cantrall, Ill.

Pajieszkau sawo draugų, Petro Beržinsko isz Wiszakio Rudos ir Juozo Kiewaliuko isz kaimo Graisbudės, abu Suwalkų gub. Jie patys, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant adreso:

Jonas Laukaitis,
427 W. Mahanoy St., Mahanoy City. Pa.

Pajieszkau sawo draugo, Karoliaus Leuterio, isz miesto Kalwarijos Suwalkų gub. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant adreso:

Ludwikas Lanauckas,
Box 204, Mt. Carmel, Pa.

Pajieszkau sawo draugės Weronikos Jaksztaitės, isz Kauno gub., Reseinių paw Kražių parap., kaimo Szeszkinių. Ji pereitą žiemą atwažiawo isz Lietuwos į Chicagą prie sawo brolio. Ji pati, ar kas kitas, teiksis priduot man jos adresą.

Miss Anna Szimkus,
72 Hill St., Cleveland, O.

(3-3)

Knigu Kataliogas.

Knygos Maldu.

Aukso Altorius arba Szaltinis dangiszku skarbu, apdaryta drutoj skuroje, zabatytais krasztais, drucziai apkaustyta ir su kabe....$1.50
Apdaryta szagrine....$2.00
Minksztame apdare....$3.00
Apdaryta baltoj celiulojdoj....$3.50
Apdaryta baltuose kauluose....$4.00
" melyname ir juodame aksome $4,00
Balsas Balandeles arba mažas szaltinelis, smagiausia kningele del wyru ir moteriu nesztis in bažnyczia, naudingiausios maldos...75c
Balsas Balandeles didesnis su Officium Parwum....85c
Balsas Balandeles be Officium Parwum szagrino apdaruose....$1.00
Balsas Balandeles su Officium Parwum szagrino apdaruose....$1.25
Balsa Balandeles apdarytas krisztole....$1.50
Balsas Balandeles, aksome apdaruose....$2.00
Apdaryta baltoj celiulojdoj....$2,50
Balsas Balandeles apdarytas baltuose kauluose....$3.00
Garbe Diewui ant augsztybes, skuroje, apkaustyta ir su kabe....$1.25
Mažas Aukso Altorius, katalikiszka maldų knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, prie spawiednes, komunijos mieszu, miszparu ir dangybe kitu; misziu maldos su abrozeliais; miszparai giedami lietuwiszki ir lotiniszki; daug lotyniszku giesmiu giedamu prie iszstatymo SS. Sakramento, procesijų, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos; psalmes Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dowido; aktai, rażanczial, stacijos, karunka, kellolika szwentu giesmiu ir tt. Yra tai naujausia ir grażiausia knygele isz wisu lietuwiszku maldaknyziu, daili, balta, alidi popiera; stambus, aiszkus druskas. Miera 5½x8½. Apdarai Moscokko skuroje, minksztai iszkimszti, aukso kwietka ir litaros ir auksuoti krasztai. Preke....$1.25
Mažas Aukso Altorius, francuziszkoje skureleje, minkszta iszminkszta, ant wirszu aukso kryžius ir kwietka, auksyti krasztai, apwalus kampai....$1.50
Mažas Aukso Altorius, baltoje celiulioidoje, iszkilusiais kryžiais ir kwietkomis....$1.50
Mažas Aukso Altorius, baltoje celiulioidoje, kryžiai ir kwietkos insodyti sidabru ir periu. Grażiausia isz wisu....$2.00
Senas Aukso Altorius, drutai apdarytas, auksiti krasztai su kabe....$1.50
Teip turite melstis, didele maldaknyge, woiszkoms literoms....$1.00
Kanticzkos....75c
150 psalmu Dowido karsliaus ant paweikslo kanticzku....50c

Knygos Dwasiszkos intalpos.

Apie Malda kaipo rakta in dangu....10c
Aplankimas SS. Sakramento " " 15c
Draugija del iszliuosawimimo dusziu isz czyszcziaus....5c
Ewangelijos, draugs lietuwiszkos ir lenkiszkos ant kożnos nedelos ir szwentes 75c
Filotea arba keltas in maldinga gywenima 50c
Garsas apie balsybia sudo Diewo " 25c
Gydyklos no balmes smerties 25c
Gywenimai szw. Diewo ir III zokonas sz. Franciszkaus 20c
Gywenimas szwento Benedikto " 10c
Gywenimas szwencz. Marijos Panos " 20c
Gywenimai wisu Szwentu ant kożnos dienos 5 dideles knygos, kożna po " 65c
Tie patys gywenimai Szwentuju drutai apdaryti, wisos 5 dalys wienoje knygoje, ant nuosaros užwardinimai atspausti aukso litaromis....$4.25
Grieszuykas sugrażytas ant gero kelio per Jezusa Pona " " 10c
Girtybe, bjaurybe ir sunkybe to grieko " 15c
Iszganingi dumojimai apie Sopulius Szw. Marijos Panos....20c
Istorija seno ir nauio istatimo su abrozeiais 15c
Istorija seno istatimo no pat sutwerimo pasaules iki užgimimo Kristaus 25c
Kas yra griekas? labai naudinga knygele 15c
Kalba ape Kataliku tikejima 15c
Kaip apspakajitie sumianija " 15c
Kanczia W. Jezaus arba Gawenios knygele..20c
Kasdienines Maldos....5c
Meno Szw. Marijos Panos....30c
Mokslas Rymo Kataliku. Kiekwienas žmogus, norintis wadintie tikru Rymo-Kataliku, priwalo perskaityti szia knygele. Idant supraszu kas tai yra katalikyste, kurios jis warda nesziojа....40c
Misija. Yra tai dwasiszkas mokslas apie tikejima iszimtas isz Raszto Szw. ir žodžiu paties Kristaus 25c
Nekaltybe augsztybe ir grožybe tos dorybes 20c
Pamokslai apie suda Diewo " " 15c
Perspejimas apie szwenta tikejima " 10c
Pamokslai ant didžiuju metiniu szwencziu ir didžiosios nedelos....50c
Stacijos arba Kalwarija....10c
Stebuklai Diewo Szw. Sakramente, daug nabažnu szwentu skaitymu....40c
Szkala pawargeliu siratu ir daugel kitu naudingu žiniu....15c
Tajemnyczios Gywojo Rażancziaus, 15 tajemnyczių pundukyje....15c
Tiesos žodžiai apie pamatinius tikejimo daly kus naudingus del mokytu ir nemokytu..35c
Trumpos Katalikiszkos Katekizmos....15c
Trumpos Katekizmos pagal kuniga Pilkauska 15c
Trumpi pamokinimai ir rodos iszimtos isz knygu kun. K. Antanawicziaus....10c
Wartai danguus " 15c
Wadowas aplankanczių kanczia Wieszpaties Jezuso Kristuso " 15c
Wadowas in dangu " 40c

Knigos swietiszkos intalpos.

Abecela geriause mokintuwe del waiku 20c.
Amžiaus galas Ponsko Piloto, kuris buwo sudže Wieszpaties Jezaus....5c
ANDERSONO PASAKOS. Wienoje knygeleje 10 grażiu pasakaliczių....15c
Amerika Pirtyje Komedija del teatro 10c.
Anegdotai iszsitarimai ir patarles isz gywenimo senowes Grekonu bei Rymionu " " 10c
Apieka Diewo, pasaka....$1,00
Aliute dukte kunigaikszneziu Kerniaus, nauja ir graži pasaka....10c
Apie kalbu pradžia ir tikros rodos del apsisaugojimo nuo neprietelių wedanczių isz tikro ir iszganingo tikejimo kelio in prapulty. Czia rasezjas nurodo kurios yra seniausios, ant swieto kalbos, nuo ko jos paeina, nurodo kad lietuwiszka kalba yra seniausia ir kad turi daugiausiai neprietelių, kurie stengiasi ja isznaikinti; ant galo padupda rodas kaip nuo to neprietelių apsisaugoti 10c
Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes. Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, parodyta su keturiais abrozeliais žmogaus piluwo kokios isz girtybes ligos pastoja ir paduotos rodos kaip nuo to galima iszsigydyti....30c.
Anima Vilis, naujausia ir grażiausia pasaka, kuriai skaitytojas atsidžiaugt negales....75c
Birutes dainos " " 10c
Budai gydymo. Daktariszka knyga....40c
Diewaitis, apysaka szios gadynes. Yra tai grażiausia pasaka, kurios lietuwiai da niekad negirdejo. Preke " " " $1.00
Dainu skrynele " " 20c.
"Dirwa" medega S. Daukanto bijografijai (gywenimui). Yra tai naujause knigele ir labai akywa, kurioje apraszytas gymenimas Simanoboukszto nuo pat kudikystes iki jo smerties: kaip augo, kur mokinosi, ką welke ir tt. Prie to ir jo fotografija patalpinta. Apart to knigeleje randasi daug dainu ir kitu grażiu straipsniu Preke 80c
Etnologiszkos smulkmenos 25c
Egle žalciu karaliene ir iszgriowimas Kauno pilies 1362 m., du pulkus dramai paraszyti Aleksandro Gušuezio 25c
Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieninio Lietuviu padejimo 10c
Gywenimas Stepo Raudnosio pasakos 15c
Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdeja yra 50c
Istorija Europos su mapoms 50c
Istorija grażios Katrukos " " 10c
Istorija isz laiko Francuzu wainos atsitikusios Afrikoje 30c
Istorija grażios Magelenos " 15c
Istorija septyniu Mokytoju " 50c
Istorija arba apsakymas apie Lietuwos praeiga, Parasze Zanawykas. 40c
Iszganimas wargdienio. Knigele pamokinanti kaip pagerint sawo gywenima 25c
Intekme Socijalistiszku sanlygu ant wisu kulturos szaku. Geri pamokinimai darbininkams kaip pagerint sawo buwi....15c
Juozupas Kontuszewskis, arba kaukinimas Unijotu po waldžia maskoliaus 50c
Juokingas pasakojimas apie Szaltabuizius ir du grażius straipsniai isz ukinikystes 5c
Ka darytie, kad butume sweiki ir ilgai gywentume....10c
Kankles, lietuwiszkos dainos su natomis, sutaisytos ant 4 balsu. del wyru " 25c
Kaip igytie pinigus ir turta " 10c
Kaip apsiginti nuo koleros ir kiti naudingi skaitymai " 10c
Kas teisybe tai nemelas puiktos apysakeles isz lietuwiu gywenimo " 15c
Kristijonas Duonelaitis " " 10c
Kas yra, o kas bus " " 10c
Krumpliu Jonas pasaka " 10c
Keletas žodžiu apie lietuwius ir naudingi pamokinimai del Lietuwos žmoniu. Pusl. 64 10c
Kabalas talpinantis sawyje wisokius užminimus ir ant ju reikalaujanti atsakymai. 10c
Kelios istoriszkos dainos. Grażios ir swarbios apie Lietuwos praeitia, jos lietuwiszkus kunigaikszczius, Krażiu skerdynes ir tt....10c
Keisutis, tragedija 5 aktose del teatru....20c
Keletas žodžiu apie Rymo popiežiaus neklaidinguma....10c
Keletas rasztu apie Krażiu, paraszyta D. Butkeraiczio. Aiszkiai apraszo pjowyne Krażiuose, kaip tas wiskas atsitiko, kiek ir koki žmones buwo areszituoti, kiek sužeistu, kiek užmusztu, kiek nusudytu ir tt....15c
Lengwas budas pacziam per sawes pramoktie rasztie, del nemokanczių 10c
Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos, apie keturi szimtai dainu " $2.00
Lietuwiszkas sziupinis " 5c
Lietuwiszki Rasztai ir Rasztinykai 50c
Lietuwos Kankles, nauju dainu knygele turinti 72 dainas, " 15c.
Lietuwnyku bei Lietuwos nusidawimai, woiszkoms litaroms. " 35c
Lietuwos Istorija, paraszyta S. Daukanto, dwi dideles knygos, kožna po $1.50, sykiu ab....$3.00
Lietuwos Gaspadine. Mokina kaip pritaisyti Diewo dowana, isz kurios galima iszmokti geral wirti walgius ir atsakancziai westi kukne 20c
Lietuwystes praeitis, dabartis ir ateitis 25c
Lietuwos Tewynes Dainos, paraszytos kn. Autano Wienozinsko. Labai grażios dainos 20c
Lietuwiai amžiu gludumuose Czia talpinasi tyrinejimai apie lietuwius, ju paejima, ir kalba nuo seniausiu amžiu. Knigele werta yra perskaitymo kiekwienam lietuwiui 10c
Litwini i Polacy. Lenkiszkoje kalboje. Iszrodo ka gero ar blogo lenkai lietuwiams padare ir ar turime su lenkais laikytis ar nuo ju szalintis....10c
Medejo pasakojimas. Szi knygele yra naudinga kiekwienam ant perskaitymo, nes czia apraszo atsitikimus wieno Medejo su wiskiais žwerimis po swetimus krasztus swieto. Yra tai akywas ir pamokinantis apsakymas su trimis abrozeliais 10c
Maskolijos politika su Europa ir katalikiszka bažnyczia. Iszrodymas kaip maskoliai persekioja, kankina ir naikina lietuwius ir ju bažnyczias 10c
Musu muzikelis iszduotas ant naudos Lietuwos Ukinykams. Czia randasi trumpai apsakyta Lietuwos tautiszkas kilimas. Po tam rodos ukinykams prie gero wedimo ukinykystes, ir keletas pasakaliczių 10c
Medega musu tautiszkai waistinykystai. Szioje knigoje apraszo wisas ligas, ju wardus kokiais jas wadina Kaunieczіai ir Suwalkieczіai, tapgi apraszo kokeis waistais prasti žmones jas gydo. Preke 40c
Mužikelis del broliu Lietuwiu per sz. Dzidoriaus Draugyste. Czia yra daug grażiu ir moksliszku pasakeliu ir dainu....15c
Namelis pustelnyko. " " 75c
Negirdetas daiktas ir geros rodos musu moterelems " 15c
Nedorybe Rymo Ciecoriaus, istorija isz laiko ponawojimo Nerono 80c
Nesiprieszyk. Komedija grajyjama teatruose 10c
Orleano Mergele, tragedija penkiuose aktuose su ižeanga, iszleista Tevynes Myletoju Dr-tes. Yra tai puiki ir labai tragedija grajyjama teatruose, pirma syk iszversta ant lietuwiszkos kalbos per Wincu Kapsa....25c
Pawarzelo ir kaip gywena Kynai (Chinai)? 2 labai akywos pasakaites....10c
Paskutines miesios, apysaka....15c
Padejimas Lietuwiu tautos Rusu wieszpatystej (socijaliszkos pieszynis)....35c
Pajudinkime wyrai žemę. Labai grazi pasaka 25c
Padejimas lietuwiu tautos rusu wieszpatystej (socijaliogiszkas pieszinys) 35c
Patarles ir dainos....10c
Petro Armino rasztai. Knygele turinti 51 puikių dainu 10c
Praeite Vilniaus. Apraszo nuo pat pradžiu užsidejimo miesto Wilniaus, koki jame kliosztoriai buwo, koki lietuwiszki kunigaikszczіai gyweno, kokios kares jy aplanke ir daugybe kitu akywu Lietuwos atsitikimu....10c
Pawogti arkliai ir Mendelis Didgalwis Dwi grażios pasakeles 10c
Pasaka apie Jona Twardaucka garsu burtinyka ir jo darbus sykiu su apraszymais apie burtus. Puslapiu 158. Preke 25c
Pamokinanti apraszymai isz gywenimo žmoniu ir wisokios rodos 15c
Pradžemokslis Rankos Raszto del norinczių iszmoktie grażiai rasztie 10c
Pradinis mokslas angliszkos kalbos....75c
Pasakojimas Antano Tretininko " " 25c
Pulkus apraszymas apie Lietuwa $1,00
Pawasario Balsai, naujausiu dainu knygele, turinti 48 puikias daineles ir Libreto 4 aktuose 15c
Pirmutinis degtines warytojas, komedija 10c
Plunksnos abrozeliai. Szeszios naujos, labai grażios pasakos 20c
Pajauta Lindsikos dukte arba Lietuwa XIV szimtmetyje, labai graži pasaka....75c
Rinalda Rinaldinas " " " $1.50
Rutu Lapeliai naujausios dainos wokiszkoms litaroms 15c
Rankwedis senowiszkos istorijos. Czia talpinasi apraszymai Egipto, Babilonijos, Fenicijos, Persijos, Judeos, Indijos ir Kinu, pagal ju senjausius amžius. Yra labai akywa istorija, welinama kiekwienam ja perskaityti. 50c
Rodos motinoms apie auginima žindanczių kudikiu 10c
Spasabas greito iszsimokinimo angeliskos žaidbos ne apdarytas " $1.00
o apdarytas $1.25
Senoves apraszymas apie Duktery Filypo Kareiwio 50c
Surinkti tkarbai. Apraszymas isz pabaigos 19 amžiaus, dwi puikios pasakos....$1.00.
Sumiszimas arba baime turi dideles akis. Tikra teisybe isz Suwolku gubernijos 15c
Talmudas žydu " 10c
Tamoszius besotis, juokinga pasaka....5c.
Terp akausmu in garbia. Naujausios dainos 20c
Trumpa senowes Lietuwiu Istorija " 10c
Trumpa lietuwiszka Geografija paraszyta kunigo Žebrio....15c
Tikyba ar Mokslas. Knyga del syrinejanczių tikyba pasirement ant mokslo 50c
Waito pirszlyste. Komedija del teatro 15c
Weselijos arba pagirenu gobtuwes....20c
Wirszinykai. Margas paweikselelis. Labai grazi pasaka apie wirszinykus (uredninkus) Lietuwoje 15c
Žodynas keturiose kalbose: lietuwiszkai, latwiszkai, lenkiszkai ir ruskai. Yra geriause knyga del norinczių iszmokti lenkiszkos, ruskos arba latwiszkos kalbos....$2.00
Žiponas bei Žipone ir auksingumas bei sidabringumas lietuwiszku dainu. Yra tai moksliszkas iszwadžiojimas apie paejima lietuwiszkos kalbos 25c
Žentas del Parodos. Komedija 1 akte, kuria grajyja teatruose....15c
Žemaicziu Wyskupyste. Yra tai puiklause istorija Žemaitijos, jos bažnyczių, kunigu, wyskupu ir wiso katalikiszko tikejimo sulig musu gadynes, t. y. nuo 1413 iki 1841 m.. $1.00

Knygos musu locnos spaustuwes.

Akywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Nauding'ause knygele ant swieto del dasižinojimo isz ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi....30c
Aritmetika. Kniga del iszsimokinimo rokundu....25c
HYGIENA, arba mokslas apie užlaikym sweikatos. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstanczių wiso kiu ligu, pataikys užlaikyti ciesielybeje sawo sweikatą, pailginti sawo amži ir mokes užauginti sweikais ir twirtais sawo waikelius. Preke....35c.
Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Koliumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo wažiuoti in Ameriką, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare del szios žemes. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausia dalyku del perskaitymo kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenanczіam. Turi puslapiu 364. Preke....$1.00
Ta pati drucziai apdaryta....$1.25
Krażiu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima kada 1863 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Krażiu, musze, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpeczetijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima....15c
Lementorius Lietuwiszkas su poteriais katekizmais ir mistranturu....10c
Mokslas apie žemę ir kitus svistus, ju buvy ir pabalga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli in ir kitas žwaigždes; kas yra pilanetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu turinti 225 puslapius. Yra tai wisnatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsiszwiesti....75c.
Ta pati apdaryta....$1.00.
NAUJAUSIS LIETUWISZKAS SAPNINYKAS, surinktas isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka,—su 310 aiszkiu abrozeliu,—su apraszymu planetu ir paslapeziu koklas senowes žmones wartojo del inspejmo ateities.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus, koki tik žmogui prisapnuot gali. 50c
Apdarytas....65c
Oiltypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos....25c
Puiki istorija ape Kantria Alana, kuri per 22 metus walkszczіodama po swieta, daugybia bedu ir wargu kantrei iszkentejo....30c
Trumpa Geografija. Sutaise Neris. Trumpai ir suprantamai apraszo wisas 5 dalis swieto. Su 74 paweikslelais: mapu, žmoniu, gywuliu ir medžiu. Tinkamiause geografija waikams in prading mokslaing....25c
Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reik rašzytie gromatas in: pažystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir mylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augsztai pastatytas ypatas. Paswelkinimai (pawinczewones) ant Nauju Metu, dienoje wardawiu, užgimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose. Preke....50c.
ROBINSONAS KRUZIUS, moraliszka apysaka del jaunumenes....25c

J. WEINSTEIN,
pigiausei parsamdo karietas ant weselių, krikszting ir pagrabų.
250 W. 14th Street,
Telefonas Canal 450.

Attorney Beckermanas,
ADWOKATAS.
Geriausei iszprowoja wisokias prowas wisokiuose suduose, kaipo ciwiliszkuose teip ir kriminaliszkuose. Persenėjusias ir užwiltas prowas atjieszko ir daweda prie greitesnio termino.
397 W. 14th St.,
CHICAGO. ILLINOIS.

P. K. BRUCHAS,
užlaiko didelę
Krautuwę
Laikrodžių, Laikrodėlių, Žiedų, Spilkų ir tt.
Szliubinius Žiedus
padaro ant orderio už pigiausę prekę.
954 33rd St., Chicago, Ill

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota
DWIEMS MEDALIAIS
POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA 1894
ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.
Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsilimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Lietuwiszka Aptieka,
257 Hanover St., Boston, Mass.
Pilna wisokiu aptiekoriszku taworų czionykszcziu ir užrubeziniu.
Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniams rodas dykai.
Aptiekoje galima susikalbėt: lenkiszkai, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokiu kalbų.
257 TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

LIETUWIU DAKTARAS
MARJA DOWIATT,
Kauno gub. Szauliu pawiete
838 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.
Telefonas: Canal 78.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

"Vienybe Lietuwniku"
iszeina kas sereda jau 13-tas metas, Plymouth, Pa., ir pranesza svarbiauses ir teisingiauses žines isz Lietuvos ir visos pasaulės, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus.
"Vienybė" ant metų kasztuoja **$2,00** o ant pusės **$1.** Pinigai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pinigus reikia siųsti ant tokio adreso:
J. J. PAUKSZTIS,
Plymouth, Pa.

Elgin'o Laikrodelis!